

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Eerika Rantala

Suunnistusvaatteet suunnistusseuralle

Case: Nomade Collection Ltd

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Vestonomi (AMK)

Vaatetusalan koulutusohjelma

Opinnäytetyö

31.10.2019

Tekijä(t) Otsikko	Eerika Rantala Suunnistusvaatteet suunnistusseuralle Case: Nomade Collection Ltd
Sivumäärä Aika	44 sivua 31.10.2019
Tutkinto	Vestonomi (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Vaatetusalan koulutusohjelma
Ohjaaja(t)	Lehtori, KM Ülle Liesvirta Toimitusjohtaja Peter Ivars, Nomade Collection Ltd
<p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia suunnistusseuroille toteutettavaa suunnistusvaatteiden valikoimaa ja kehittää valikoimaa mahdollisimman käytännölliseksi. Työn keskeiseksi kysymykseksi muodostui, millainen suunnistusvaatevalikoima on hyvä suunnistusseuroille. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyöyrittäjä Nomade Collection Ltd:lle, jonka toiminta keskittyy urheiluvaatteiden suunnitteluun, valmistukseen ja markkinointiin. Seuravaatteiden suunnittelu ja valmistus ovat iso osa yrityksen toimintaa.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin case-tutkimuksena, jossa on käytetty laadullisen tutkimuksen menetelmiä. Aineistoa opinnäytetyöhön kerättiin pääasiassa puolistrukturoitujen teemahaastattelujen ja kyselyn avulla. Näiden lisäksi aineistoa saatiin käyttäjätutkimuksesta, kirjallisista lähteistä ja internetlähteistä. Myös havainnointia, kokemustietoa ja benchmarkingia käytettiin tutkimuksessa.</p> <p>Tutkimukseen tehtiin kysely, joka lähetettiin Helsingin Suunnistajien jäsenille. Kyselyllä kerättiin tietoa seuravaatteista ja seuravaatevalikoimasta. Lisäksi työhön laadittiin teemahaastattelu suunnistusseuroille. Teemahaastatteluilla saatiin tarkempaa tietoa seuravaatteiden hankintaprosessista ja seurojen mielipiteestä yhteistyöyrittäjän valikoimasta.</p> <p>Työn alussa tutustuttiin työn teoriataustaan, josta saatiin pohja opinnäytetyölle. Varsinainen tutkimus lähti liikkeelle toteutetuista teemahaastatteluista ja kyselystä. Teemahaastatteluja analysoimalla todettiin, että yhteistyöyrittäjän valikoima on varsin toimiva jo entuudestaan. Hyvä valikoima sisältää runsaasti erilaisia tuotteita, joista löytyy myös naisille omia malleja. Lisäksi hyvä valikoima on laadukas. Valikoimaa haluttiin kuitenkin kehittää entistä paremmaksi. Kyselyn avulla työhön saatiinkin paljon kehitysehdotuksia, joita yhteistyöyrittäjällä on mahdollisuus käyttää valikoiman kehittämiseen. Lisäksi kyselystä saatiin tuoteideoita, joilla valikoiman markkina-asemaa voi parantaa.</p>	
Avainsanat	tuotekehitys, suunnistusvaatteet, valikoima, seuravaatteet

Author(s) Title	Eerika Rantala Orienteering Clothes for an Orienteering Club Case: Nomade Collection Ltd
Number of Pages Date	44 pages 31 October 2019
Degree	Bachelor of Fashion and Clothing
Degree Programme	Fashion and Clothing
Instructor(s)	Ülle Liesvirta, Lecturer, M.A. Peter Ivars, CEO at Nomade Collection Ltd
<p>The aim of the thesis was to research and develop Nomade Collection Ltd's orienteering clothes collection. Nomade Collection Ltd is a Finnish sports brand, which focuses on designing, production and marketing. Designing and producing custom made sport textiles for clubs are essential parts of the company's operations.</p> <p>The thesis was carried out as a case study, in which qualitative research methods were used. Material for the study was gathered primarily with a semi-structured theme interview and a questionnaire. Besides these, user study, observation, literature, Internet sources and benchmarking were utilized in the thesis.</p> <p>A questionnaire was conducted in the research. The questionnaire was sent to the members of the orienteering club Helsingin Suunnistajat. The objective of the questionnaire was to gather information about the teamwear and the teamwear collection. Furthermore, a semi-structured theme interview for orienteering clubs was conducted in the study. The theme interview was created to collect more specific information about the purchasing process of teamwear and orienteering clubs' opinions about collaboration company's collection.</p> <p>In the beginning of the thesis, the theoretical part of the study was focused on, which provided a good basis for the study. Though, the actual research started from the theme interview and the questionnaire. Analysing the interviews, it was discovered that the collaboration company's collection is already quite good. A good teamwear collection contains a wide variety of products, which can be found also in women's fit. In addition, a good teamwear collection has high quality products. However, the aim was to improve the collection. The questionnaire achieved to get a lot of development suggestions, which improves the collection. Furthermore, the questionnaire led to many product ideas that can be used to enhance the collection's market position.</p>	
Keywords	product development, orienteering clothes, collection, teamwear, sports clubs

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Tutkimuksen lähtökohdat	2
2.1	Työn tausta	2
2.2	Työn tavoitteet ja haasteet	3
2.3	Tutkimusasetelma	3
2.4	Tutkimusmenetelmät	5
2.5	Viitekehys	6
3	Yhteistyöyritys	7
3.1	Nomade Collection Ltd	7
4	Kilpailevat yritykset	8
4.1	Yleistä kilpailevista yrityksistä	8
4.1.1	Trimtex	8
4.1.2	WOL	9
4.1.3	Sign Sport	9
4.1.4	TRUE STORY	10
4.1.5	BRYZOS	10
4.1.6	Dirtyd	11
4.1.7	OLAND	11
5	Suunnistus	12
5.1	Suunnistus lajina	12
5.2	Suunnistusvaatteet	15
6	Seuravaatteiden hankintaprosessi	22
7	Nonamen seuravaatevalikoima	25
8	Kysely ja teemahaastattelu seuravaatteista	35
8.1	Tavoitteet ja suunnittelu	35
8.2	Haastattelun yhteenveto	37
8.3	Kyselyn yhteenveto	38
8.4	Tulosten analyysi ja johtopäätökset	41
9	Päätäntä	41

9.1	Yhteenveto ja tutkimustulosten koonti	41
9.2	Pohdinta	42
	Lähteet	43

1 Johdanto

Seuravaatevalikoiman kokoaminen on oma lajinsa. Vaatteiden tulee soveltua käyttötarkoitukseensa ja miellyttää käyttäjiä. Lisäksi valikoiman tulee olla tarpeeksi kattava, jotta suunnistusseuroilla on mahdollisuus valita paras kokonaisuus vastaamaan seuran tarpeita. Valikoiman rakentaminen suunnistusseuralle saattaa olla haastavaa useasta syystä johtuen. Suunnistusseuroilla on yleensä erilaiset tarpeet, ja esimerkiksi seuran koko ja jäsenet vaikuttavat vaatteiden valintaan. Pienemmissä seuroissa seuravaatteiden valinnassa ei välttämättä panosteta yhtä kattavaan kokonaisuuteen. Tämän lisäksi seuravaatteiden hankintaan liittyy myös muita haasteita. Kilpailu alalla on kovaa ja näin ollen se vaikuttaa myös hinnan määrittelyyn. Näiden haasteiden pohjalta tutkimuksessa on lähdetty tutkimaan suunnistusseuroille toteutettavaa suunnistusvaatevalikoimaa ja sitä, miten valikoimasta saa mahdollisimman käytännöllisen ja toimivan. Tutkimuskysymykseksi muodostui, millainen suunnistusvaatevalikoima on hyvä suunnistusseuralle. Aiheen haasteellisuudesta ja omasta kiinnostuksestani johtuen halusin lähteä tutkimaan tätä aihetta.

Aihe opinnäytetyöhön löytyi minulle hyvin rakkaasta lajista, suunnistuksesta. Suunnistus on ollut elämässäni aina mukana, joten minulla oli toiveena päästä tekemään opinnäytetyötä suunnistusvaatteisiin liittyen. Solmiessani yhteistyösopimuksen Nomade Collection Ltd:n kanssa unelmistani tuli totta. Seuravaatteet opinnäytetyön aiheena oli potentiaalinen, sillä aiheesta ei ole tehty samantyyppistä opinnäytetyötä aiemmin. Tutkimus on varmasti mielenkiintoinen yrityksille, jotka jollain tavalla ovat seuravaatteiden suunnittelussa mukana. Samoin suunnistusvaatteet vaatetusalan opinnäytetyön aiheena on uusi.

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää Nomade Collection Ltd:n seuravaatevalikoimaa vastaamaan paremmin suunnistajien tarpeita. Lisäksi työn tavoitteena on saada uutta informaatiota suunnistusvaatteista ja etenkin seuravaatteista. Seuravaatteet ovat kuitenkin hyvin iso aihealue, minkä takia tässä työssä ei ole pystytty tutkimaan seuravaatteita yleisesti. Näin ollen aihealue on rajattu suunnistusvaatteisiin, jotka erityisesti kiinnostavat minua. Tämän vuoksi työssä on käsitelty myös suunnistusvaatteita yleisesti. Lisäksi työstä on osittain rajattu pois tarkkuus-, pyörä- ja hiihtosuunnistusvaatteet. Luvussa 4 on tarkasteltu suunnistusvaatteiden lisäksi seuravaatteiden hankintaprosessia, joka on hy-

vin oleellinen osa opinnäytetyön teoriataustaa. Ymmärtääkseen seuravaatteiden valikoimaa on myös ymmärrettävä seuravaateprosessia, sillä valikoiman rakentaminen on iso osa itse prosessia.

Työ on toteutettu case-tutkimuksena, jossa käytetään laadullisen tutkimuksen menetelmiä. Näistä tutkimusmenetelmistä kerrotaan tarkemmin luvussa 2. Tutkimuksessa on käytetty muun muassa teemahaastattelua ja kyselyä, joiden avulla tutkimukseen on saatu tutkimusaineistoa. Teemahaastattelu on toteutettu suunnistusseuroille, jotka osavat vastata muun muassa seuravaatteiden valitsemisesta ja kilpailijoista. Kysely sen sijaan on tehty Helsingin Suunnistajien jäsenille, jotka käyttävät seuravaatteita. Lisäksi tutkimuksessa on käytetty internet- ja kirjallisia lähteitä aineiston hankintaan. Näiden aineistojen avulla tutkimukseen on koottu erilaisia näkökulmia, sekä uudenlaista tietoa.

2 Tutkimuksen lähtökohdat

2.1 Työn tausta

Opinnäytetyöpaikkaa hakiessa lähestyin urheiluvaatteita valmistavia yrityksiä, sillä työharjoittelujeni aikana huomasin, että haluan tulevaisuudessa työskennellä urheiluvaatteiden parissa. Kiinnostus urheiluvaatteisiin tulee omasta urheilutaustastani. Pääalajini on suunnistus, jota olen harrastanut koko ikäni. Itse olen aloittanut suunnistuksen vanhempieni innostamana, jotka ovat jo nuorena olleet kovia suunnistajia. Olen kulkenut pienestä pitäen mukana suunnistuskisoissa ja jo 6-vuotiaana aloin suunnistamaan yksin kisoissa. Suunnistus on ollut minulle aina hyvin tärkeä laji, joten minulla on jo pitkään ollut toiveena päästä työskentelemään erityisesti suunnistusvaatteiden parissa.

Etsiessäni toiveitani vastaavaa yritystä otin yhteyttä suomalaiseen urheiluvaateyritykseen Nomade Collection Ltd:hen, joka tunnetaan nimellä noname. Suunnistajille merkki on tuttu, sillä yritys on valmistanut suunnistusvaatteita noin kaksikymmentä vuotta ja lähes jokaisella suunnistajalla on yksi tai useampi merkin tuote. Yritys halusi lähteä tutkimukseen mukaan, jolloin yrityksestä tuli yhteistyöyritys opinnäytetyöhön.

Seuravaatteet ovat tärkeitä seurojen jäsenille, sillä vaatteista tunnistaa, mitä seuraa hän edustaa. Etenkin viestikilpailuissa seurojen näkyvyys korostuu, kun kilpailu on seurojen välistä. Itse käytän Helsingin Suunnistajien seuravaatteita, sillä edustan kyseistä seuraa. Seuramme on aiemmin hankkinut kilpailijoiden Trimtixin ja WOLin seuravaatteita, mutta

tänä vuonna seura siirtyi nonamelle. Alkuvuodesta seuramme jäsenet pääsivät sovittamaan nonamen valmistamia uusia Helsingin Suunnistajien seuravaatteita seuran järjestämässä tilaisuudessa. Varusteiden sovituksessa pääsi tutustumaan uusiin suunnistusvaatteisiin, jotka seuramme hallitus oli seurallemme valinnut. Potentiaalinen aihe opinäytetyöhön syntyi nonamen ja Helsingin Suunnistajien uudesta yhteistyöstä.

2.2 Työn tavoitteet ja haasteet

Päämääränä on tutkia suunnistusvaatevalikoimaa sekä kehittää valikoimasta mahdollisimman käytännöllinen ja toimiva. Lisäksi haluan tämän tutkimuksen avulla kehittää itseäni tutkimalla suunnistusvaatteita ja seuravaatteita. Olen aiempien opintojeni aikana oppinut paljon urheiluvaatteista, mutta haluan laajentaa tietämystäni myös suunnistus- ja seuravaatteisiin. Itseni lisäksi annan tällä työllä mahdollisesti uudenlaista tietoa yrityksille, jotka ovat seuravaatteiden tuotannossa mukana ja myös niille, jotka ovat kiinnostuneita seuravaatteista.

Haasteita työssä on useita. Yksi suurimmista haasteista seuravaatevalikoimaa rakentaessa on seuran jäsenten erilaisuus. Suunnistusseuroissa onkin usein monenkokoisia jäseniä, sekä lapsia että aikuisia. Toinen haaste on jäsenten muodot, jotka vaikuttavat vaatteiden istuvuuteen. Noname valmistaa paljon unisex-tuotteita, ja seuran hankkiessa vain näitä tuotteita, istuvuus saattaa olla ongelma. Esimerkiksi jotkut naiset ovat tavallista rintavampia tai lanteikkaampia, jolloin unisex-vaatteet eivät istu ollenkaan ja rajoittavat liikkumista, mikä tekee urheilusta hankalaa. Isommat seurat saattavatkin tilata naisille omia malleja seuravaatevalikoimasta. Sen sijaan pienemmät seurat saattavat tilata ainoastaan unisex-tuotteita. Seuravaatteiden hinta on myös yksi suurimmista haasteista. Kilpailu alalla on kovaa, ja yleensä viime kädessä raha on ratkaiseva tekijä.

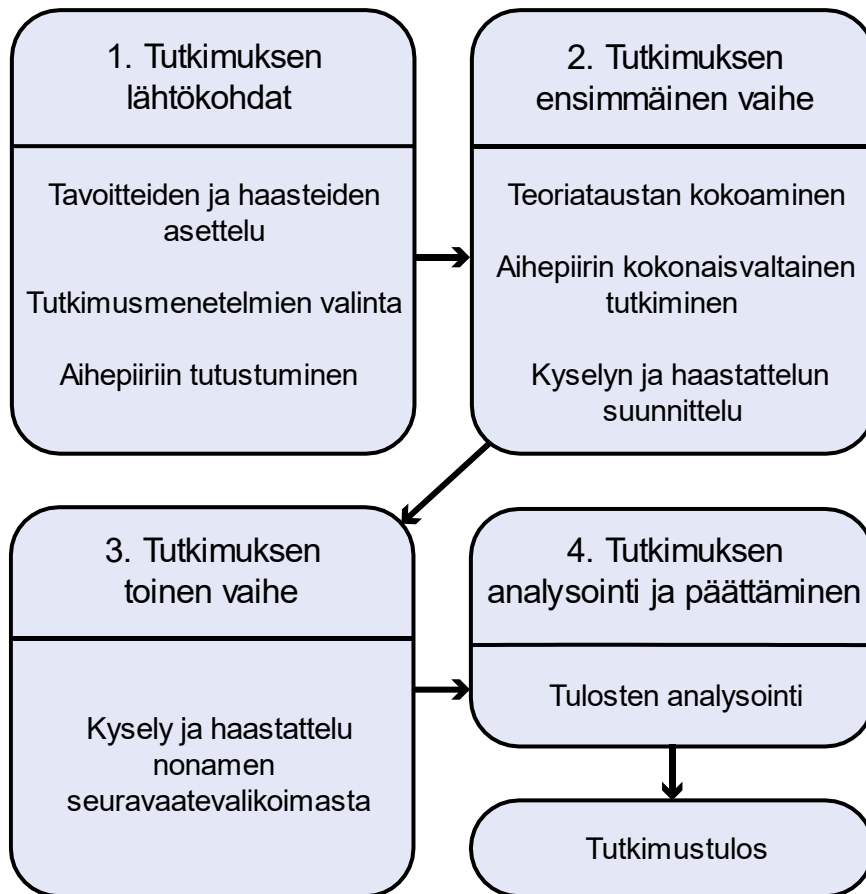
2.3 Tutkimusasetelma

Haluttu tutkimustulos saavutetaan aineistonkeruumenetelmien avulla. Aihetta tutkitaan kyselyn, haastattelujen ja käyttäjätutkimuksen avulla. Lisäksi tutkimuksessa käytetään havainnointia, kokemustietoa, benchmarkingia, internetlähteitä sekä kirjallisia lähteitä. Näiden avulla tutkimukseen saadaan oleellista informaatiota, jota käytetään aiheen tutkimiseen ja tutkimustuloksen saavuttamiseen. Seuravaateprosessi on tärkeä osa työtä ja on näin myös osa työn teoriaa. Prosessia tutkitaan haastattelujen avulla. Seuravaatteista saadaan tietoa kyselyn avulla ja tämän lisäksi työssä pystytään hyödyntämään

myös omaa kokemusta aiheesta. Oma kokemusta hyödynnetään myös suunnistusvaateosiossa, joka on tärkeä osa työn teoriaa. Valikoimasta saan sen sijaan tietoa yhteistyöyritykseltä ja suunnistusseuroilta. Valikoiman käytännöllisyys on tärkeässä asemassa tutkimuksessa ja sen takia on tärkeää tutkia myös kilpailijoiden valikoimaa. Tätä ei kuitenkaan pystytä tutkimaan suoraan kilpailijoilta, sillä useimpien kilpailijoiden valikoima ei löydy internetistä. Tietoa kilpailijoista saadaan suunnistusseuroilta ja niiden jäseniltä. Seuroilla on tietoa esimerkiksi kilpailijoiden seuravaateprosessista ja valikoimasta. Suunnistusseurojen kokemustieto kilpailijoiden tuotteista on myös erittäin tärkeää.

Tutkimus lähtee liikkeelle taustatutkimuksella. Tietoa tutkimukseen haetaan yhteistyöyritykseltä Nomade Collection Ltd:ltä, jolle opinnäytetyö toteutetaan. Tietoa yritykseltä tarvitaan seuravaateprosessiin, valikoimaan, suunnistusvaatteisiin. Samalla kartoitetaan yhteistyöyrityksen tarpeita ja toiveita liittyen opinnäytetyöhön. Lisäksi selvitetään, ketkä hyötyvät opinnäytetyöstä ja miten. Opinnäytetyöstä hyötyviä ovat itseni lisäksi mm. yhteistyöyritys, muut seuravaatteita suunnittelevat yritykset ja suunnistusseurat. Lisäksi tietoa saadaan kokemustiedon avulla. Kokemustietoa suunnistusvaatteisiin ja seuravaatteisiin on kertynyt pitkän suunnistustaustan ansiosta. Lisäksi kokemustietoa tutkimuksen suorittamisesta on saatu opiskellessa. Tutkimuksen suorittamiseksi tarvitaan myös tutkimusmenetelmiä. Kysely ja haastattelut toimivat opinnäytetyön merkittävimpinä menetelminä, jotta tutkimukseen saadaan myös muita mielipiteitä ja puolia esille. Näitä ovat muun muassa tiedot kilpailijoista, käyttäjistä, prosessista ja valikoimasta. Lisäksi havainnointi, kirjalliset lähteet ja internetlähteet toimivat koko tutkimuksen läpi tärkeänä tiedonlähteenä menetelmien avulla saatujen tietojen lisäksi. Näiden menetelmien avulla saadut tiedot ja muut kerätyt tiedot analysoidaan tutkimustuloksen saamiseksi. Tutkimustulos vastaa tutkimusongelmaan. Kysymys, millainen suunnistusvaatevalikoima on hyvä suunnistusseuralle, toimii tämän opinnäytetyön tutkimusongelmana. Tämän saavuttamiseksi on siis analysoitava erityisesti suunnistusvaatteita, valikoimaa, kilpailijoita ja käyttäjiä eli suunnistusseurojen jäseniä.

Opinnäytetyön tutkimusprosessi etenee kuvion 1 osoittamalla tavalla. Kuviosta käy ilmi tutkimusprosessin vaiheet tutkimuksen alusta tutkimustulokseen asti.

Kuvio 1. Opinnäytetyön tutkimusprosessi.

Prosessi alkaa taustatutkimuksesta, joka etenee aiheen syvällisempään tutkimukseen. Lopulta saavutetaan opinnäytetyöhön kaivattu tutkimustulos tulosten analysoinnin avulla. Opinnäytetyön tutkimusprosessi toimii tutkimuksen perustana ja näin ollen on oleellinen työn kannalta.

2.4 Tutkimusmenetelmät

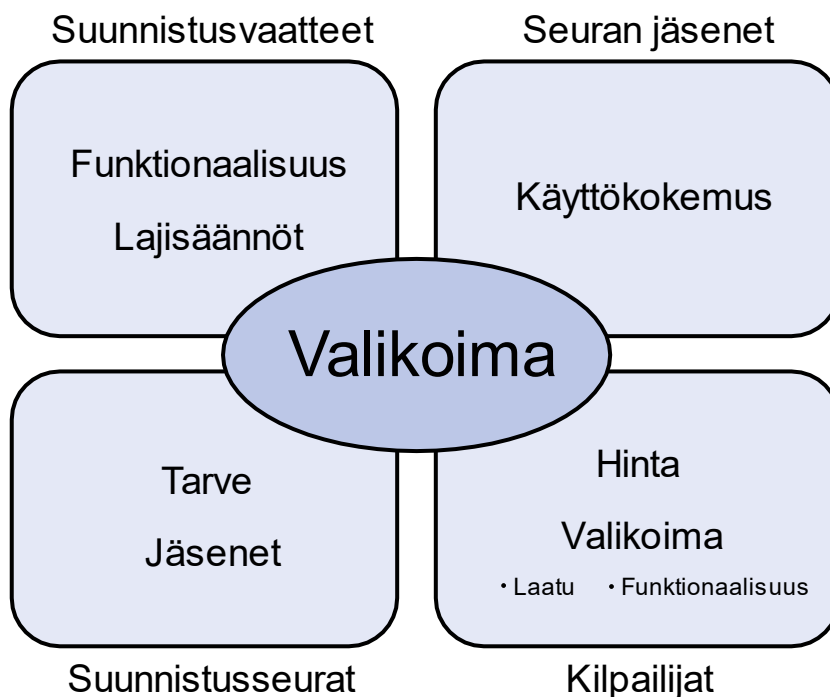
Työ on toteutettu case- eli tapaustutkimuksena, joka oli toimiva luonteensa takia opinnäytetyöhön. Case-tutkimuksessa voi olla yksi tai useampi tapaus tutkimuksen kohteena. Lisäksi näillä tapauksilla saattaa olla myös alayksiköitä. (Aaltola & Valli 2010, 192.) Kuitenkin case-tutkimuksessa on yleensä yksi tapaus tutkittavana. Tapaustutkimus valittiin opinnäytetyöhön, sillä asiaa oli järkevin tutkia yhtenä tapauksena. Case-tutkimukset ovatkin yleensä hyvin moniulotteisia ja monimenetelmällisiä (Kananen 2013, 57).

Case-tutkimuksessa voidaan käyttää sekä laadullisia että määrällisiä tutkimusmenetelmiä (Kananen 2013, 28). Työssä on kuitenkin käytetty laadullisia tutkimusmenetelmiä,

sillä ne soveltuivat parhaiten tulosten saavuttamiseksi. Tässä opinnäytetyössä käytettyjä aineistonkeruumenetelmiä ovat kysely, teemahaastattelu, käyttäjätutkimus, kirjalliset lähteet ja internetlähteet. Työssä on myös hyödynnetty havainnointia, kokemustietoa ja benchmarkingia. Haastattelun avulla saadaan tietoa seuravaatteiden hankintaprosessista, joka on tärkeä työn kannalta. Lisäksi työhön on toteutettu kysely, johon on sisälletty käyttäjätutkimus. Kyselyssä on selvitetty käyttäjien lisäksi heidän mieltymyksiään ja mielipiteitään seuravaatevalikoimasta. Haastattelussa ja kyselyssä on koitettu selvittää myös käyttäjien ja suunnistusseurojen mielipiteitä kilpailijoiden valikoimasta ja prosessista. Tämän tuloksena kilpailijoiden valikoimia ja prosesseja voidaan vertailla yhteistyöyrityksen valikoimaan ja prosessiin.

2.5 Viitekehys

Teoreettinen viitekehys kuvaa opinnäytetyön keskeisiä osa-alueita ja niiden välisiä suhteita. Tässä opinnäytetyössä keskeisiä osa-alueita ovat valikoima, suunnistus, seuran jäsenet, kilpailijat ja suunnistusseurat. Opinnäytetyössä tutkitaan hyvää suunnistusvaatevalikoimaa suunnistusseuroille, joten keskeisin aihe opinnäytetyössä on valikoima. (Kuvio 2.)

Kuvio 2. Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys.

Valikoimaan vaikuttavat suunnistus, seuran jäsenet, suunnistusseurat ja kilpailijat. Näihin osa-alueisiin taas liittyy muita oleellisia osa-alueita, kuten kuvio 2 osoittaa. Kilpailijoiden seuravaatteiden hintataso sekä valikoiman laatu ja funktionaalisuus vaikuttavat yhteistyöyrityksen valikoimaan. Samoin suunnistusseurojen jäsenien käyttökokemus tai suunnistusseurojen tarpeet ja jäsenet vaikuttavat valikoimaan. Kuten aiemmin todettiin, hinta on keskeinen asia seuravaatehankinnassa. Näin myös seurojen jäsenet vaikuttavat siihen, millaisia seuravaatteita suunnistusseurat tarvitsevat. Suunnistusvaatteita suunniteltaessa on myös tärkeää ottaa huomioon suunnistuksen lajisäännöt ja vaatteiden funktionaalisuus. Suunnistusvaatteet vaikuttavat oleellisesti valikoimaan, minkä takia tämä on tärkeä osa-alue tutkimuksessa.

3 Yhteistyöyritys

3.1 Nomade Collection Ltd

Nomade Collection Ltd on suomalainen urheiluvaateyritys, joka on perustettu vuonna 1999. Urheiluvaatteiden suunnittelu, valmistaminen ja markkinointi kuuluvat yrityksen toimintaan. (Nomade Collection Ltd 2015.) Nomade Collection Ltd toimii opinnäytetyön yhteistyöyrityksenä. Useimmat tuntevat yrityksen paremmin nimellä noname tai nonamesport, vaikka yrityksen virallinen nimi on Nomade Collection Ltd. Yritystä markkinoidaan useimmiten nonamena.

Nonamella on myös muita urheiluvaatteita suunnistusvaatteiden lisäksi. Esimerkiksi yleisurheilu- ja maastohiihtovaatteita yritykseltä löytyy myös kattavasti. Nonamen vaatteita voikin nähdä menestyneiden suomalaisurheilijoiden päällä eri urheilutapahtumissa. Urheiluvaatteiden lisäksi noname tekee asiakkailleen myös seuravaatteita.

Minulle yritys on tullut tutuksi harrastuksen kautta, ja olenkin käyttänyt vuosien saatossa monia nonamen suunnistusvaatteita. Suunnistustapahtumissa onkin yleensä suunnistustarvike- ja suunnistusvaatekauppoja paikalla, josta suunnistajat voivat ostaa itselleen muun muassa myös nonamen vaatteita. Nonamea edustetaan hyvin eri suunnistustapahtumissa, minkä takia merkki on monelle muullekin suunnistajalle tuttu. Noname on yksi tunnetuimmista suunnistusvaatemerkeistä suunnistajien keskuudessa WOLin ja Trimtexin lisäksi.

4 Kilpailevat yritykset

4.1 Yleistä kilpailevista yrityksistä

Maailmanlaajuisesti kilpailijoita Nomade Collection Ltd:llä on jonkun verran, mutta Suomessa kilpailijoita löytyy vain muutama. Siitä huolimatta kilpailu on erittäin kovaa ja vaikuttaa huomattavasti myös myyntiin. Tällä hetkellä yrityksen kovimpia kilpailijoita ovat Trimtex, WOL, Sign ja TRUE STORY. Näiden lisäksi löytyy myös muita kilpailijoita, kuten BRYZOS, Dirtyd ja OLAND. Ne eivät kuitenkaan vaikuta samalla tavalla nonamen toimintaan kuin edellä mainitut yritykset niiden koon tai vaikutusalueen takia. Esimerkiksi Dirtydillä ei ole juuri asiakaskuntaa Pohjoismaissa, sillä kyseinen yritys on lähtöisin maapallon toiselta puolelta ja vaikuttaa myös siellä päin huomattavasti enemmän. Nonamen suurin kilpailija on ehdottomasti Trimtex, jonka toiminta vaikuttaa hyvin paljon nonamen toimintaan. Trimtex ja noname ovat Pohjoismaissa selvästi isompia muihin yrityksiin verrattuna tällä toimialalla. Molemmilla on paljon asiakaskuntaa ja suurin osa suunnistusseuroista käyttää joko nonamen tai Trimtexin tuotteita seuran imagon korostamiseen. Nämä kilpailijat on valittu tähän opinnäytetyöhön, sillä ne ovat yhteistyöyrityksen suurimmat kilpailijat. Pienempiä tai muuten tuntemattomampia yrityksiä tässä työssä ei ole mainittu.

4.1.1 Trimtex

Trimtex on 1976 vuonna perustettu norjalainen urheiluvaatemerkki, joka aloitti toimintansa tuottamalla urheiluvaatteita omilla seuraväreillään. Myöhemmin Trimtex on laajentanut toimintaansa tavallisista urheiluvaatteista myös suunnistus-, murtomaahiihto-, triathlon- ja pyöräilyvaatteisiin. Lisäksi Trimtex on toiminut Norjan puolustusvoimien urheiluvaatteiden päätoimittajana vuodesta 2012 lähtien sekä on ollut valittuna Norjan ampumahiihtoyhdistyksen vaatetoimittajaksi Albertvillen olympialaisissa vuonna 1992. Norjan lisäksi Trimtexin konttoreita sijaitsee Suomessa, Singaporessa ja Tanskassa. Suurin osa Trimtexin tuotannosta tapahtuu Pärnussa, Virossa. (Trimtex Sports As 2018.) Seuravaatteiden suunnittelu, valmistaminen ja markkinointi ovat iso osa Trimtexin toimintaa. Trimtexin asiakaskuntaan kuuluukin paljon eri urheilulajien seuroja ja monet suomalaiset suunnistusseurat hankkivatkin seuravaatteet Trimtexiltä. Asiakkaat saavat valita seuralle sopivat mallit Trimtexin mallistosta, minkä jälkeen asiakkailla on mahdollisuus suunnitella itse tai yrityksen kanssa malleihin sopivat designit. Seuravaatteiden toimitusaika yrityksellä on 6–8 viikkoa. (Trimtex Sports As 2018.)

4.1.2 WOL

WOL eli Westervesa Oy on suomalainen suunnistusvaatteiden ja -tarvikkeiden valmistaja. Yritys on perustettu vuonna 1983, ja sen konttori sijaitsee Tampereella. (Westervesa Oy 2019.) WOL on kolmanneksi suurin seuravaatevalmistaja Suomessa Trimtexin ja nonamen jälkeen. Toisin kuin Trimtex ja noname, WOL on keskittynyt vain suunnistustarvikkeiden ja -vaatteiden valmistamiseen. Suomalaisella suunnistustarvikeliikkeellä Suunnistajan Kaupalla on sama omistaja kuin WOLilla, minkä vuoksi liikkeessä myydään vain WOLin suunnistusvaatteita. WOLille tämä on suuri etu kaupallisessa mielessä, sillä Suunnistajan Kauppa on yksi suurimmista suunnistusliikkeistä suunnistustapahtumissa. Muissa suunnistusliikkeissä, kuten Neon Sportissa, Keltamäellä ja Pekka Sportilla, myydään muita suunnistusvaatemerkkejä. Esimerkiksi nonamea myydään näissä kaikissa liikkeissä. WOLin seuravaatteita näkee myös jonkun verran eri suunnistusseuroilla Suomessa, mutta ei kuitenkaan niin paljon kuin Trimtexin tai nonamen tuotteita. WOL on kuitenkin vanhempi yritys kuin noname, minkä takia monet suomalaiset suunnistusseurat ovat aikoinaan tilanneet WOLilta seuravaatteensa.

4.1.3 Sign Sport

Sign Sport on bulgarialainen urheiluvaateyritys, joka on perustettu vuonna 2013. Yritys tekee urheiluvaatteita juoksuun, suunnistukseen, pyöräilyyn ja murtomaahiihtoon (Sign Sport 2019). Myös Sign Sport on keskittää toimintansa seuravaatteisiin. Seuravaatteita yritys tekee juoksuun ja suunnistukseen. Tällä hetkellä Signilla on 300 seuraa, joille yritys suunnittelee ja valmistaa seuravaatteet seurojen omien toiveiden mukaisesti. Signia myydään 30:ssä eri maassa, ja kaikki yrityksen tuotanto tapahtuu Euroopassa. (Sign Sport 2019.) Lisäksi yrityksellä on noin 20 työntekijää ja 10 jälleenmyyjää (Sign Sport Sweden 2019). Sign Sport ei ole kovin tunnettu suomalaisten keskuudessa, vaikka yritys onkin suhteellisen iso. Yrityksen nettisivuilla pääsee näkemään Sign Sportin suunnistusvaatevalikoiman. Valikoimassa on suunnistusvaatteiden lisäksi myös suunnistusasuusteita ja -varusteita. Pitkiä housuja yrityksen suunnistusvaatevalikoimasta ei kuitenkaan löydy, vaikka yrityksellä sellaiset on yrityksen vuoden 2018 katalogin perusteella. Tämä on hiukan omituista, sillä lähes kaikki suunnistajat omistavat ainakin yhden pitkät suunnistushousut. Yrityksellä sen sijaan on $\frac{3}{4}$ -mittaisia suunnistushousuja tarjolla. Tällöin polvimittaiset sukat ovat tarpeen, sillä välillä jalat on peitettävä suunnistussuorituksen ajaksi kokonaan. Kuitenkin yritykseltä löytyy useampaa mallia tällaisia sukia.

4.1.4 TRUE STORY

TRUE STORY on latvialainen kestävyysurheilubrändi, joka sijaitsee Riiassa. Yritys suunnittelee, valmistaa ja markkinoi urheiluvaatteita. (True Story Ltd 2017.) Urheiluvaatteita yritys tekee juoksuun, suunnistukseen ja murtomaahiihtoon. Seuravaatteiden suunnittelu ja valmistus on tärkeä osa yrityksen toimintaa. TRUE STORY ei ole kovin tunnettu merkki Suomessa, mutta viime aikoina se on ollut näkyvillä eri suunnistustapahtumissa. TRUE STORYlla on iso valikoima erilaisia vaatteita suunnistukseen. Esimerkiksi seuravaatteiden hankkimiseksi yrityksen nettisivuilta löytyy valmis pohja suunnistusvaatevalikoimasta. Sen kautta seura voi itse päättää haluamansa mallit ja koota niistä sopivan seuravaatekokoelman. Tämän jälkeen seuralla on mahdollisuus esittää yritykselle haluamansa designit, joita käytetään valikoiduissa malleissa. Lisäksi seuralla on mahdollisuus suunnitella tuotteisiin yrityksen kanssa yhdessä sopiva design, jos seuralla ei ole sellaista vielä valmiina. Kyseessä on sama periaate, jota myös Trimtex käyttää. Erona on kuitenkin se, että TRUE STORYlla on tätä varten yrityksen nettisivuilla valmis pohja, jonka avulla asiakkaat saavat itse koota haluamansa seuravaatteet. Seuravaatteiden toimitusajaksi yritys antaa noin 4–6 viikkoa. (True Story Ltd 2017.)

4.1.5 BRYZOS

BRYZOS on bulgarialainen urheiluvaatebrändi, joka on paremmin tunnettu nimellä Siven Active Sport. Siven Active Sport on perustettu vuonna 2006, ja myöhemmin vuonna 2016 yritys sai uuden nimen BRYZOS. (Siven Sport Ltd 2019.) Monet suomalaiset suunnistajat tuntevatkin yrityksen vanhemmalla nimellä, sillä yrityksen uusi nimi ei ole ollut kovin paljon näkyvillä Suomessa. Sivenin nimellä kulkevat tuotteet ovat tuttuja suomalaisille suunnistajille, mutta sen sijaan BRYZOS on vielä monelle tuntematon merkki Suomessa. Yritys on suhteellisen iso ja saanut paljon asiakaskuntaa Sivenin nimellä. Tällä hetkellä BRYZOS vaatettaa yli 500 seuraa BRYZOSin seuravaatteilla, ja tämän lisäksi yrityksellä on 9 jälleenmyyjää (Siven Sport Ltd 2019). BRYZOS tuottaa urheiluvaatteita juoksuun, suunnistukseen ja murtomaahiihtoon. Tämän lisäksi yritys tekee seuravaatteita suunnistukseen seurojen haluamilla designeilla. Yrityksen nettisivuilla on lueteltu tuotteet, jotka kuuluvat seuravaatevalikoimaan. Valikoima kuulostaa hyvin perinteiseltä ja sisältääkin kaikki yleisimmät vaatekappaleet suunnistukseen. Seuravaatteiden tuotannolle ja kuljetukselle yritys on luvannut enintään 7 viikkoa. (Siven Sport Ltd 2019.) Myös BRYZOS kehittää tällä hetkellä yrityksen nettisivuille seuravaatteiden tilausalustaa asiakkaille tilausten nopeuttamiseksi.

4.1.6 Dirtyd

Dirtyd on uusiseelantilainen yritys, joka on perustettu vuonna 2007. Yrityksen vaatteet suunnitellaan ja valmistetaan Uudessa-Seelannissa. Yritys suunnittelee ja valmistaa tuotteita erityisesti suunnistukseen. (Dirtyd 2018.) Kyseinen yritys on lähes tuntematon Suomessa, mutta tunnettu Australiassa ja Uudessa-Seelannissa, josta yritys on lähtöisin. Toisin kuin lähes kaikki muut kilpailijat, Dirtyd on keskittynyt vain suunnistusvaatteisiin. Dirtydin suunnistusvaatevalikoima on kuitenkin yllättävän pieni ja yksinkertainen. Esimerkiksi yritykseltä löytyy vain yhdet suunnistushousut koko mallistosta ja kyseistä tuotetta saa vain unisex-mallissa. Tämän lisäksi yrityksellä ei ole takkeja tai muita päällysvaatteita, joita kaikilla muilla kilpailijoilla on. Tämä on sinänsä huono asia kyseiselle yritykselle, sillä lähes kaikki seuravat haluavat seuravaatteisiin päällysvaatteita. Päällysvaatteet ovat olennainen osa seuravaatteita, sillä niitä käytetään yleensä ennen kisaa. Niiden merkitys kasvaa, kun ilmasta tulee viileä, tuulinen tai sateinen. Kuitenkin seura-vaatteiden valmistus on oleellinen osa yrityksen toimintaa. Yritys tarjoaa asiakkailleen samanlaista palvelua seuravaatteiden suhteen kuin Trimtex ja TRUE STORY. Asiakkaat voivat käyttää omaa designia tai käyttää yrityksen tarjoamia designeja ja näistä koota mieluisan seuravaatekokoelman itselleen.

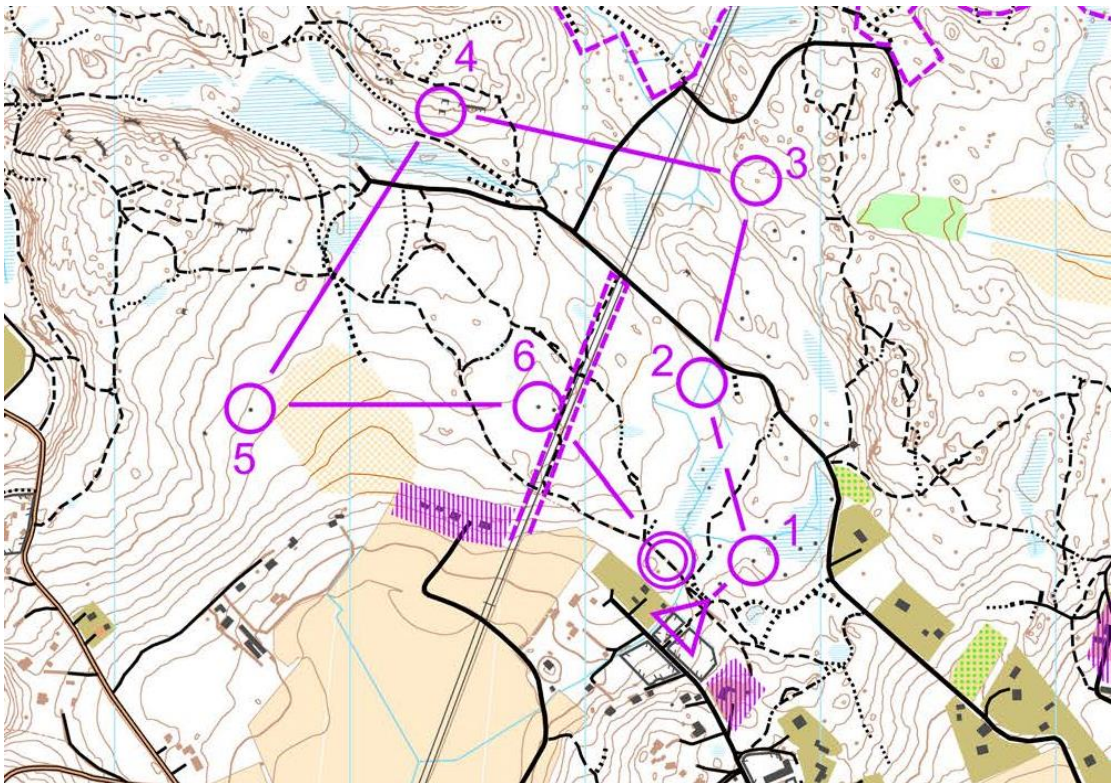
4.1.7 OLAND

Oland on bulgarialainen urheiluvaatebrändi, joka on osa Scandinavia Clothing Company Ltd:tä (Oland Sport 2019). Yritys on perustettu vuonna 2017, joten yritys on vielä monelle suunnistajalle tuntematon. Suomalaisille kyseinen merkki ei ole vielä tuttu, vaikka merkki onkin eurooppalainen. Oland valmistaa tuotteita suunnistukseen ja pyöräilyyn. Yritys on kuitenkin erikoistunut esimerkiksi seuravaatteiden suunnitteluun ja valmistukseen. Toimitusaika kokonaisuudessaan Olandin seuravaatteille on noin 3–5 viikkoa. (Oland Sport 2019.) Toimitusaika tuotteille on yllättävän lyhyt ja onkin selvästi lyhyempi kuin muilla kilpailijoilla. Lisäksi sekä tuotteet että yrityksen seuravaatteiden hankintaprosessi on esitetty yrityksen sivuilla hyvin selkeästi. Olandin suunnistusvaatteiden seuravaatevalikoima on hyvin kattava ja vaatteiden lisäksi tarjolla on myös erilaisia asusteita. Suunnistusvaatteiden ja -asusteiden lisäksi yritys tarjoaa asiakkailleen myös vain edustukseen sopivia vaatteita, kuten huppareita tai tavallisia t-paitoja. Tällaiset tuotteet ovat oivallisia isompia seuroja ajatellen. Usein isommat seuravat haluavat korostaa seuran imagoa enemmän ja tämän lisäksi mainostaa seuraa ja sen toimintaa.

5 Suunnistus

5.1 Suunnistus lajina

Suunnistus on urheilulaji, joka sopii kaikenikäisille. Suunnistuksessa tarkoituksena on edetä rataa kompassin ja kartan avulla. Radan varrella on rastipisteitä, jotka on sijoitettu maastoon sekä merkitty karttaan (kuva 1). Suunnistajan tulee kiertää rastit järjestyksessä. Siirtyminen rastilta toiselle tapahtuu tarkastelemalla karttaa ja toteuttamalla reitinvalintasuunnitelman. (Suomen suunnistusliitto 2019.) Suunnistuksessa kuitenkin vaaditaan paljon taitoa ja fysiikkaa, jotta lajissa voi menestyä. Etenkin reitinvalinnan tekeminen on merkittävässä asemassa. Reitinvalinnalla pyritään saada nopein reitti rastin luo. Reitinvalintaan vaikuttaa paljon maasto, jossa suunnistus tapahtuu. Suunnistajalla tulee olla taitoa tunnistaa maaston nopeus, jotta liikkuminen rastille olisi mahdollisimman nopeaa. Kisaillessa oleellista onkin olla nopein koko radalla. Kuitenkaan pelkkä fysiikka ei riitä menestymiseen, sillä kartanlukutaito on tärkeässä asemassa. Suunnistajan on löydettävä rastille eksymättä, sillä useimmiten eksyminen johtaa pummiin eli virheeseen. Monesti suunnistuskisoissa menestyvät ne, jotka hallitsevat suunnistamisen ja ovat fyysisesti hyvässä kunnossa.

Kuva 1. Esimerkki suunnistusradasta.

Laji vaatii paljon keskittymistä ja ajatustyötä. Suunnistajan keskittymis- ja päättelykyky kehittykin suunnistaessa fysiikan lisäksi. (Suomen Suunnistusliitto 2019.) Kovassa vauhdissa suunnistajan täytyy tehdä nopeita päätöksiä, oikeita valintoja ja samalla lukea karttaa. Pienikin hairahdus saattaa olla kohtalokas suunnistuksessa. Ajatuksen täytyy olla koko ajan 100-prosenttisesti mukana suunnistuksessa, sillä pienetkin ajatuskatkot saattavat johtaa esimerkiksi virheisiin tai väriin ratkaisuihin. Suunnistuksessa oleellisempaa onkin onnistua itse suunnistuksessa. Vaikka nopeus on myös keskeisessä asemassa, usein suunnistajalle on tärkeämpää suunnistuksen onnistuvuus. Jokainen suunnistaja toivookin yleensä puhdasta suoritusta suunnistamaan lähtiessä.

Vaikka suunnistuskilpailujen kilpasarjat alkavatkin 9–10-vuotiaista, nuorimmat suunnistajat ovat vain 5–6-vuotiaita (Savolainen, Lakanen & Hernelahti 2009, 13). Useimmiten laji aloitetaan erittäin nuorena vanhempien kanssa leikkimielisillä suunnistusradoilla suunnistustapahtumissa. Suunnistusta voisikin kutsua perheen yhteiseksi lajiksi, sillä yleensä suunnistusta harrastetaan perheen kesken. Moni suunnistaja kasvaa suunnistusharrastuksen parissa ja jatkaa sitä vielä aikuisiällä. Kuitenkin on myös niitä suunnistajia, jotka ovat itsekseen aloittaneet harrastuksen joko nuorena tai aikuisena. Suunnistuslajina on sellainen, että sen voi aloittaa myös aikuisiällä. Vaikka laji onkin vaativa, taitojen opettelu onnistuu myös vanhempana. Suunnistustaidot kehittyvätkin vain ahkeralla harjoittelulla. Suunnistaessa kehitystä tapahtuu aina, vaikka olisikin kokeneempi suunnistaja.

Suunnistuskilpailuissa, joita järjestetään vuodessa noin 200, on kilpasarjoja noin 10-vuotiaiden sarjoista 80-vuotiaiden sarjoihin. Aikuisten sarjoissa jaottelu menee viiden vuoden välein. (Suomen suunnistusliitto 2019.) Kilpasarjaan osallistuminen ei kuitenkaan ole pakollista. Useimmiten suunnistuskilpailujen yhteydessä on kuntosarja, jonne myös aloittelevat suunnistajat voivat mennä harjoittelemaan suunnistusta osallistumatta kilpailuun. Tämä on hyvä vaihtoehto, jos suunnistus ei suju vielä kunnolla tai jos suunnistajalla on joitain muita terveydellisiä ongelmia, jotka rajoittavat suunnistajaa osallistumaan kilpailuun. Välillä lajissa sattuuakin erilaisia tapaturmia. Esimerkiksi erilaiset rasitusvammat, venähdykset ja haavat ovat erittäin yleisiä vammoja suunnistuksessa. Näiden lisäksi myös krampit ja nestevajaus ovat yleisiä etenkin kuumalla kelillä. Tapaturmia varten suunnistuskilpailuihin on järjestetty kisapaikalle ensiapupiste ja välillä myös maastoon on voitu sijoittaa pienempi ensiapupiste kisan aikana tapahtuville tapaturmille.

Alkeiskoulutusta suunnistusseurat järjestävät sekä aikuisille että lapsille ja nuorille (Suomen Suunnistusliitto 2019). Näiden lisäksi suunnistusseurat järjestävät kuntorasteja suunnilleen kerran viikossa. Niissä suunnistajat pääsevät harjoittelemaan suunnistustaitoja. Kuntorastit ovat myös ilmaisia seurojen jäsenille, kun kuntorastit ovat oman seuran järjestämät. Suunnistuskausi jatkuu maaliskuusta marraskuuhun asti, jolloin myös kuntorasteja järjestetään (Suomen Suunnistusliitto 2019). Talvella suunnistaminen on myös mahdollista, mutta silloin suunnistaminen tapahtuu yleensä korttelialueella ja osittain metsässä lumen takia. Esimerkiksi talvella HS eli Helsingin Suunnistajat järjestää sunnuntaisin korttelirasteja. Talven korttelirastit vastaavat kesän iltarasteja, jotka ovat HS:n perinteiset kuntorastit.

Suunnistusta harjoitetaan lähinnä metsässä, mutta myös kaupungissakin voi suunnistaa. Kaupunkisuunnistusta kutsutaan yleensä nimellä korttelisuunnistus. Korttelisuunnistuksessa ei kuitenkaan juosta yhtä pitkiä matkoja kuin metsässä, kun kyseessä on sprinttisuunnistus. Yleensä sprinttisuunnistukset järjestetään korttelialueella asutuksen läheisyydessä ja puistoalueilla. Tällöin suunnistus on hieman erilaista. Sprinttisuunnistukselle tyypillistä on nopeatempoisuus ja radan vaativuus. Sprintissä rata on lyhyt, jolloin se vaatii jatkuvaa keskittymistä ja täysvauhtista etenemistä (Suomen Suunnistusliitto 2013, 21). Lisäksi sprinttisuunnistuksessa on erilaiset säännöt kuin tavallisessa suunnistuksessa. Säännöt eivät kuitenkaan eroa paljon tavallisen suunnistuksen säännöistä. Sprinttisuunnistuksen säännöt on laadittu maastoon sopivaksi. Muuten periaate säännöissä on sama. Sprintissä kartta on laadittu sprinttikartan kuvausohjeiden mukaisesti. Sprintissä radat on tehty mahdollisimman haastaviksi ja suunnistustehtävät ovat hyvin yksityiskohtaisia. Lisäksi karttaa tulisi pystyä lukea täydessä vauhdissa. (Suomen Suunnistusliitto 2013, 21.)

Suunnistuksesta löytyy myös muita lajimuotoja, joita ovat hiihto-, pyörä- ja tarkkuussuunnistus. Kaikissa näissä lajimuodoissa periaate on sama kuin tavallisessa jalkasuunnistuksessa. Rataa kierretään kartan avulla rastipisteeltä toiselle numerojärjestyksessä. Ainoastaan tarkkuussuunnistus eroaa näistä lajimuodoista enemmän. Siinä periaatteena on valita maastoon sijoitetuista rasteista oikea rasti annettujen tietojen pohjalta. Tarkkuussuunnistuksessa fyysinen suoritus ei ole pääasia (Savolainen ym. 2009, 31). Tässä opinnäytetyössä keskitytään kuitenkin perinteiseen jalkasuunnistukseen. Esimerkiksi hiihto- tai pyöräsuunnistukseen tarvittavaa vaatetusta ei tässä työssä käydä läpi aiheen rajauksen takia. Aihe on rajattu käsittelemään tavallisen jalkasuunnistuksen vaatteita, jotka poikkeavat huomattavasti esimerkiksi hiihtosuunnistuksen vaatteista.

5.2 Suunnistusvaatteet

Suunnistusvaatteet ovat tärkeitä lajin sujuvuuden kannalta. Vaatteiden tulee sopia nopeaan liikkumiseen pusikoissa ja maastossa olevien esteiden ylittämiseen tai alittamiseen. Tavalliset lenkkivaatteetkin sopivat suunnistamiseen, mutta ne eivät ole välttämättä optimaalisin vaihtoehto metsässä liikkumiseen. Suunnistusvaatteita hankkiessa suunnistajan onkin hyvä miettiä, mitä hän haluaa vaatteilta. Sen lisäksi, että vaatteiden tulee olla suunnistukseen sopivat, suunnistaja voi itse päättää, minkä malliset suunnistusvaatteet ovat parhaimmat itselle. Malleja löytyy erilaisia, ja useimmiten suunnistajalla onkin useampi eri vaihtoehto suunnistukseen. Yksi suunnistusasukokonaisuus riittää, mutta suunnistajalla olisi hyvä olla myös toiset suunnistusvaatteet varalla. Välillä vaatteet ottavat osunaa metsästä, jolloin niistä saattaa tulla entiset. Tämän lisäksi suunnistajilla on mahdollisuus valita säähän sopiva asukokonaisuus, kun suunnistusvaatteita on useampi kappale.

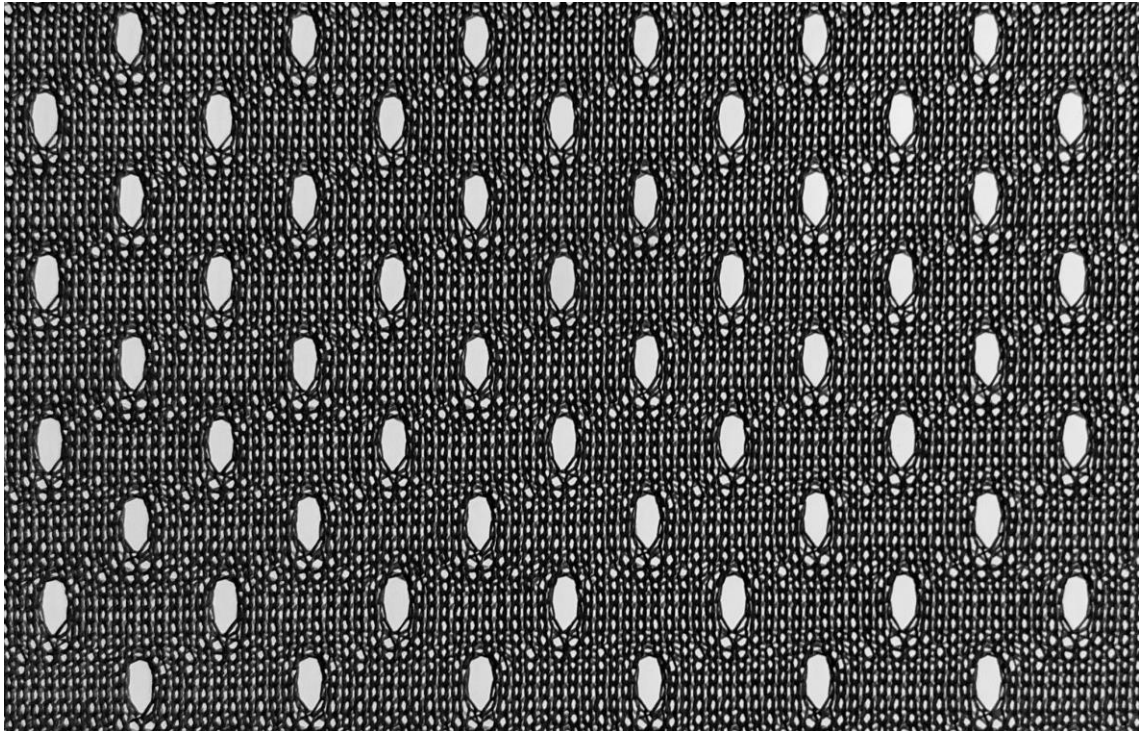
Yleensä suunnistusasu koostuu suunnistuspaidasta, -housuista, -sukista ja -kengistä (kuva 2). Näiden lisäksi naiset käyttävät myös urheiluliivejä suunnistuspaidan alla. Kylmemmällä säällä etenkin suunnistuskauden alussa suunnistajat saattavat laittaa lisäksi myös lämpökerrastopaidan suunnistuspaidan alle. Vaikka vaatteita on yllättävän vähän kylmälle säälle, suunnistajan alkaessa liikkumaan keho alkaa lämpenemään ja suunnistajalle saattaa tulla jopa hiki. Välillä kuitenkin sää on niin viileä, että päähineen ja hanskojen käyttö on suotavaa. Esimerkiksi kohmeiset sormet vaikeuttavat suunnistamista, eikä se ole mukavaa. Pahimmassa tapauksessa suunnistaja keskittyy enemmän kylmyyteen, kuin suunnistamiseen. Lisäksi suunnistajan tulee muistaa pitää itsensä lämpiminä myös ennen kisaa. Useimmilla on tätä varten seuran takki ja mahdollisesti myös liivi. Lisäksi ohuet tuulenpitävät housut on helpot ja hyvät vetää suunnistushousujen päälle. Erittäin kylmällä säällä on suositeltavaa laittaa myös esimerkiksi kevyttoppatakki päälle. Lihakset ovat kuitenkin tärkeitä pitää lämpiminä ennen kisaa.

Kuva 2. Tyypillinen suunnistusasu.

Suunnistusvaatteissa on hyvä olla tiettyjä ominaisuuksia, jotta ne sopivat lajiin. Ensimmäkin suunnistusvaatteet tulee olla kevyet (Ferguson & Turbyfill, 2013, 19). Kevyillä vaatteilla on mukavampi juosta metsässä, kun ei ole ylimääräistä painoa kannettavana. Esimerkiksi sateen sattuessa vaatteet eivät saisi kerätä kosteutta, sillä märät vaatteet painavat enemmän. Tämän takia suunnistusvaatteiden materiaalit ovat tekokuitua, jolloin ne eivät ime itseensä ylimääräistä kosteutta ja edistävät veden pois valumista (Ferguson & Turbyfill, 2013, 19). Suunnistaessa sää saattaa olla mitä tahansa ja kaatosateessa suunnistaminen ei ole ollenkaan ennenkuulumatonta suunnistajille. Ylimääräinen paino hidastaa metsässä kulkemista ja tekee siitä paljon raskaampaa. Suunnistaessa on tyypillistä väistellä erilaisia esteitä, kuten kaatuneita puita, aitoja, pusikkoja ja kiviä. Esimerkiksi hyppäminen näiden esteiden yli on huomattavasti helpompaa kevyillä ja joustavilla vaatteilla. Välillä suunnistaessa tulee myös tilanteita, jolloin esteitä pitää esimerkiksi

alittaa tai suunnistaja joutuu joko kiipeämään tai laskemaan erilaisia jyrkänteitä pitkin. Laji vaatiikin tietynlaista ketteryyttä, jotta eteneminen on helppoa. Vaatteet onkin yleensä tehty hyvin ohuesta kankaasta, joka hengittää ja on mukava iholla. Lisäksi materiaalin venyvyys on tärkeää, jotta suunnistaja voi liikkua vapaasti vaatteissa. Esimerkiksi esteiden ylittäminen helpottuu, kun vaatteet eivät vedä vastaan. Hengittävyys suunnistusvaatteissa on toinen hyvin tärkeä ominaisuus. Ihminen hikoilee suunnistaessa ja välillä myös jopa pelkän kuumuuden takia. Tällöin on tärkeää, että vaatteet ovat kevyitä ja hengittäviä. Yleensä kaikilla suunnistusvaatebrändeillä onkin suunnistukseen tarkoitettu niin sanottu reikäpaita. Reikäpaita on t-paita, jonka kankaassa on reikiä. Reiät on tehty kankaaseen kankaan neulomisvaiheessa kangasta valmistettaessa. Reikäpaidan neulosta kutsutaan verkkoneulokseksi (kuva 3). Paidan reiät ovat halkaisijaltaan noin pari millimetriä. Reikien ollessa näin pieniä kangas ei jää yhtä helposti risukoihin kiinni.

Kuva 3. Verkkoneulos suunnistuspaidassa.

Suunnistaessa myös materiaalien kestävyys on tärkeää. Metsässä liikkuessa vaatteet joutuvat erilaiseen rasitukseen. Usein suunnistaessa suunnistaja joutuu tiheikköihin. Lähekkäin kasvavat puut tai muuten tiheä kasvillisuus on ominaista tiheiköille. Kasvillisuus tekee etenemisestä hankalaa ja vaivalloista. Suunnistajan ollessa tiheikössä liikkuminen tapahtuu puiden välistä, oksien lävitse. Tällöin oksat raatelevat ihoa sekä suunnistus-

vaatteita. Usein naarmuja tulee jopa suunnistusvaatteiden läpi, vaikka vaatteet säilyisivätkin ehjinä. Vaatteiden kestävyys on tärkeä ominaisuus suunnistusvaatteissa ja onkin suotavaa, etteivät vaatteet olisi riekaleina heti ensimmäisen käyttökerran jälkeen. Lisäksi suunnistusvaatteiden pinta on sileä ja liukas, jotta vaatteet eivät jää kasvillisuuteen kiinni. Kuitenkin aina välillä suunnistusvaatteilla on tapana jäädä kiinni esimerkiksi maasta sojottaviin keppeihin tai puiden oksiin. Yleensä tätä seuraa vaateen repeäminen. Tätä sattuu myös suunnistajan kaatuessa metsässä. Metsän aluskasvillisuus saattaa jäädä esimerkiksi housuihin kiinni kaatuessa, jolloin housut repeävät. Tämän takia suunnistusvaatteita tehdään ripstop-kankaasta. Materiaali ripstop-kankaassa on kevyttä ja viileää, ja se kuivuu nopeasti. (Ferguson & Turbyfill, 2013, 20.) Ripstop-kankaan lisäksi suunnistusvaatteissa käytetään myös muita ripstopin kaltaisia materiaaleja, joissa on suurempi repäisy- ja murtolujuus.

Suunnistusvaatteet eivät suojaa suunnistajaa pelkästään oksien, puiden ja metsän muiden kasvien kovilta osumilta. Metsissä kasvaa myös myrkyllisiä kasveja, joilta on myös hyvä suojautua suunnistaessa (Ferguson & Turbyfill, 2013, 19–20). Esimerkiksi Suomessa yleinen nokkonen on ikävän tuntuinen, jos siihen koskee. Tätä varten suunnistajan on hyvä suojata etenkin jalat suoralta kosketukselta myrkylliseen kasvillisuuteen. Lisäksi suunnistus saattaa olla välillä hyvin sotkuista, jolloin suojautuminen on suositeltavaa. Monen ihmisen juostessa samoja uria metsässä, maa usein muuttuu erityisen mutaiseksi etenkin ojissa ja suoalueilla. Suunnistajan juostessa näiden mutaisten kohtien yli suunnistuksesta tulee erittäin sotkuista ja vaatteisiin jääkin yleensä kunnan mutajäljet. On siis suositeltavaa, että metsästä tuleva sotku on helppo pestä pois suunnistusvaatteista. Välillä suunnistaja saattaa jopa kaatua tai upota mutaan, jolloin kaikki varusteet ovat mudan peitossa. Pahimmassa tapauksessa suunnistajan kenkä jää mutaan kiinni, jolloin se pitää kaivaa mudasta ylös. Suunnistusvaatteilla ja -varusteilla on tapana likaantua tai jopa mennä rikki, joten suunnistajat hankkivat myös sen mukaan varusteita. Harvemmin suunnistajat haluavat laittaa suunnistusvaatteisiin rahaa enemmän kuin on tarve, sillä oletettavasti ne rikkoutuvat, vaikka yrittäisikin olla todella varovainen. Moni suunnistaja juokseekin hajonneilla suunnistusvaatteilla, joita on yritetty paikkailla eri tavoin. Osa suunnistajista suosii hyvin vanhoja suunnistusvaatteita, jolloin ei ole niin väliä, jos vaatteet hajoavat.

Pahoissa pusikoissa liikkuessa naarmuja tulee lähes aina. Lisäksi erilaiset hakkuualueiden risukot saattavat raapia jalkoja suunnistushousujen läpi ikävästi. Tämän takia jotkut suunnistajat haluavat käyttää säärisuojia. Säärisuojissa on ohut pehmuste säären

edessä suojaamassa niitä osumilta, ja ne ylettyvät nilkasta polven alapuolelle asti. Lisäksi ne saa näppärästi sukkien ja suunnistushousujen päälle. Suojien yläpäässä on kiristysnauhat pitämässä ne paikoillaan, jotta ne eivät valu jalasta kesken suorituksen. (Ferguson & Turbyfill, 2013, 20.) Säärisuojat ovat olleet huomattavasti suosittumia aikoinaan, ja niitä käyttivät lähes kaikki suunnistajat. Esimerkiksi 1980-luvulla suunnistusvaatteet olivat väljempiä ja säärisuojat olivat tärkeä osa suunnistusasua (kuva 4). Nykyään aika harva suunnistaja käyttää enää säärisuojia ja suosii enemmän suunnistussukkia. Suojat ovat kuitenkin yllättävän massiiviset verrattuna muihin ohuisiin ja kevyihin suunnistusvaatteisiin.

Kuva 4. Vuoden 1983 suunnistusvaatteet.

Suunnistussukat eivät suojaa sääriä yhtä paljon, mutta ovat mukavammat ja näppärämmät jaloissa. Perinteiset suunnistussukat ylettyvät polven alapuolelle asti, ja niitä saa

ostettua monissa eri väreissä. Esimerkiksi monet seurojen jäsenet tykkäävät ostaa seuran värien mukaiset sukat, jolloin ne sopivat muihin seuravaatteisiin. Suunnistussukat ovat yleensä lähes kokonaan tekokuitua, jotta ne kestävät paremmin. Esimerkiksi nonamen suunnistussukissa on 99 % polyamidia ja 1 % elastaania. Sukkien tulisikin olla mahdollisimman kestävä materiaalia ja pinnaltaan sellaiset, etteivät ne lähde hajoamaan käytössä. Periaatteessa suunnistuksessa voi kuitenkin käyttää lähes mitä tahansa urheilusukkia. Sukkien materiaalin lisäksi niiden istuvuus on myös erittäin tärkeää. Sukkien tulisi tukea jalkaa sekä olla mahdollisimman ihonmyötäiset, jotta ne eivät pyöri jaloissa. Kun sukat eivät liiku jaloissa, ne eivät hierrä, jolloin myös rakkojakaan ei tule jalkoihin. Lisäksi sukkien tulee olla mahdollisimman ihonmyötäiset, sillä suunnistuskengät ovat yleensä hyvin napakat jaloissa, jolloin erilaisille mytyille ei ole tilaa kengissä.

Suunnistuskengät ovat hyvin tossumaiset ja kevyet jaloissa, jotta kulkeminen maastossa on vaivatonta. Lisäksi niissä ei ole mitään ylimääräistä, joka saattaisi ottaa kiinni juostessa. Kenkien kuuluu istua hyvin jaloissa ja esimerkiksi vapaata tilaa varpaiden ja suunnistuskengän kärjen väliin ei jää paljonkaan. Suunnistuskengistä löytyy monenlaisia malleja, kuten nappulakenkiä, nastareita ja piikkareita. Lisäksi kenkiä saa matala- tai korkeavartisina (Kestävyysurheilu.fi 2014). Kengät on suunniteltu mahdollisimman käytännöllisiksi maastoon, ja ne ovatkin paras vaihtoehto suunnistukseen. Tavalliset lenkkikengät eivät ole turvalliset maastossa liikkumiseen. Lisäksi suunnistuskenkien pohjassa on kunnan kuviointi ja nastat, jolloin pito on huomattavasti parempi. (Kestävyysurheilu.fi 2014.) Kenkien pito on tärkeää myös turvallisuuden kannalta, sillä välillä esimerkiksi kalliot saattavat olla erittäin liukkaita.

Periaatteessa aloitteleva suunnistaja voi suunnistaa missä tahansa vaatteissa, mutta vaatetus suunnistuskilpailuissa voi olla säädettyä. Suomen Suunnistusliiton (2013, 21) mukaan kilpailijan vaatetuksen tulee peittää koko vartalo, jalat mukaan lukien. Kuitenkin suunnistuspaidan hihat saavat olla lyhyet. Esimerkiksi monissa suunnistuskilpailuissa vaaditaan hihallinen paita. Paidan hihat voivat olla lyhyet tai pitkät, kunhan suunnistuspaidassa on hihat. Lisäksi joissain kilpailuissa säännöissä on määritelty, että suunnistajan tulee pukeutua niin, että jalat ovat peitetty täysin. Tällöin suunnistaja ei voi esimerkiksi pukeutua shortseihin, sillä jaloissa on paljasta ihoa näkyvillä. Paljas iho altistuu erilaisille osumille metsässä, jonka takia jotkut kilpailunjärjestäjät haluavat määrittää sääntöihin täysin suojatut jalat. Lisäksi useimpien kilpailujen säännöissä piikkareiden käyttö on määritelty kielletyksi.

Sprinttisuunnistuksessa vaatetus on hieman erilainen. Normaalit suunnistusvaatteet käyvät erittäin mainiosti myös sprinttiin, mutta yleensä suunnistajat suosivat tällöin lyhyempää vaatetusta. Sprintissä liikkuminen tapahtuu lähinnä kaduilla, jolloin suunnistajan ei tarvitse suojata itseään puiden oksilta ja puskilta. Suomen Suunnistusliitto (2013, 21) on erikseen tarkentanut, että lyhytlahkeisten housujen ja hihattoman paidan käyttö on sallittu sprinttikilpailussa. Tämän vuoksi moni suunnistaja käyttääkin shortseja ja hihattonta paitaa sprinttikilpailuissa (kuva 5). Etenkin kuumalla säällä lyhyemmät vaatteet ovat mukavammat suunnistaessa. Vaatetuksen lisäksi kilpailunjärjestäjät ovat voineet tehdä myös kenkiä koskevia sääntöjä. Esimerkiksi lähes kaikissa sprinttikilpailuissa nastareiden ja piikkareiden käyttö on kiellettyä. Tällöin nappulakenkien tai jopa normaalien lenkkikenkien valinta on mahdollista.

Kuva 5. Sprinttiasu.

6 Seuravaatteiden hankintaprosessi

Seuravaatteiden hankintaprosessissa perehdytään seuravaatteiden takana olevaan prosessiin. Tässä opinnäytetyössä keskitytään nonamen seuravaatteiden hankintaprosessiin, sillä noname on tämän opinnäytetyön yhteistyöyritys. Prosessit ovat hieman erilaisia kilpailijoiden kesken, mutta pääperiaate niissä on sama. Prosessin tuloksena saadaan tilaavalle asiakkaalle eli suunnistusseuralle, seuran toiveiden mukaisia seuravaatteita.

Seuravaatteiden hankintaprosessi seuran ja yrityksen välillä alkaa siitä, että suunnistusseura ottaa yhteyttä yritykseen, jolta haluaa mahdollisesti tilata seuravaatteita. Yrityksillä on edustajat, joiden tehtävänä on olla yhteydessä seuraan prosessin ajan ja sen jälkeen. Seuroilla on tapana pyytää tarjouksia useammalta yritykseltä. Näin seura pystyy valitsemaan mieluisimman seuravaatetoimittajan useasta vaihtoehdosta. Kuitenkin on myös mahdollista, että seura on päättänyt jo etukäteen miltä yritykseltä aikoo tilata seuravaatteet. Yleensä seuran hallitus valitsee seuravaatteet seuravaatevalikoimasta. Kuitenkin on myös mahdollista, että seuran vaatevastaava tekee seuran hallitukselle ehdotuksen vaatteista, jotka valitaan seuralle. Seuran hallituksessa tehdään lopulliset päätökset tilattavista seuravaatteista. Halutessaan yritykset voivat pitää tilaisuuden, jossa yritys pääsee erikseen esittelemään seuravaatevalikoimaansa seuralle. Yleensä seura haluaa valikoimasta ainakin suunnistuspaitoja, -housuja, takkeja ja liivejä. Näiden lisäksi seura saattaa haluta muitakin tuotteita, kuten päähineitä tai edustuskäyttöön sopivia vaatteita. Valikoimasta löytyy monenlaisia malleja, jotta yritys voi valita niistä sopivimmat.

Hinnan lisäksi seuravaatetoimittajan valintaan vaikuttavat tuotteiden laatu, materiaalit, valikoima, seurojen jäsenet ja seuran tarve. Oleellinen kysymys onkin, onko hinnalla vai laadulla enemmän merkitystä. Isoille seuroille laatu on tärkeä kriteeri seuravaatteita hankkiessa, mutta pienemmille seuroille hinta saattaa olla sitäkin tärkeämpi. Seuran jäsenet ostavat tuotteet sillä hinnalla, jonka seura ja yritys ovat keskenään sopineet tuotteille. Tämän takia seuralle ei ole valmiiksi mitään budjettia tuotteille, sillä tuotteet eivät tule seuralle vaan seuran jäsenille. Kun seuran jäsenet ovat tehneet tilaukset yrityksen tuotteista, seura kokoaa budjetin tilausten perusteella. Seura toimii tavallaan välikätenä tilauksissa. Yksittäisten tilausten lisäksi seura saattaa tilata lisäksi pieniä määriä yleisimpiä seuravaatteita seuran varastoon. Määrät seuran varastoon tilatuista tuotteista ovat pieniä, sillä tuotteet on hankittu varalle. Varastossa on vaatteita varalla, jos kauden kesken joku jää kaipaamaan esimerkiksi uutta paitaa tai joku haluaa liittyä mukaan seuraan eikä vielä omista kyseisen seuran seuravaatteita.

Kun seura ja yritys ovat tehneet sopimuksen seuravaatteista, seura lähtee sopimaan seuravaatteiden designeista yrityksen kanssa. Seurat haluavat seuravaatteisiin omat designit, kun ne ovat jo olemassa. Vaatteisiin halutaan seuran logo ja sponsorien nimet esille. Lisäksi vaatteet tulee olla seuran värien mukaiset. Esimerkiksi Helsingin Suunnistajien eli HS:n seuravaatteet sisältävät sinistä, vihreätä ja valkoista, jotka ovat HS:n seuravärejä. Myös HS:n logo ja sponsorien nimet tulevat seuravaatteisiin paitoihin ja takkeihin (kuva 6). Noname käyttää digitaalipainoa seuravaatteiden painamiseen, jolloin painaminen ei muuta seuravaatteiden ominaisuuksia ja pitää ne laadukkaina (Nomade Collection Ltd 2015). Kuitenkin suunnistusseuran toivoessa yritys voi myös suunnitella seuralle oman designin seuravaatteisiin, jos sellaisia ei ole vielä seuralla olemassa. Kaikki kilpailijat eivät kuitenkaan tarjoa tällaista palvelua. Palvelu saattaa olla lisäksi maksullinen joillain kilpailijoilla. Isommilla suunnistusseuroilla on omat perinteiset seuravärit ja logot jo olemassa, jolloin erityistä designien suunnittelupalvelua ei tarvita.

Kuva 6. Helsingin Suunnistajien liivin design.

Seuran toivomien designien pohjalta yrityksen suunnittelijat lähtevät kehittämään seuralle erilaisia designeja, joista seura voi valita mieluisimman. Kuitenkin designeja saataan laatia useampia ennen kuin sopivimmat niistä lähetetään seuralle. Lopuksi asiakas valitsee mieluisimman designin, jota käytetään seuravaatteissa. On kuitenkin mahdollista, että asiakkaalle ehdotetut designit eivät miellytä asiakasta. Tällöin yritys laatii uusia designeja, jotta ne olisivat asiakkaiden toiveiden mukaisia.

Pienempien ja isompien seurojen seuravaatteiden hankinnassa on eroja. Pienemmät seurukset eivät välttämättä halua panostaa yhtä paljon seuravaatteisiin, jolloin seura valitsee valikoimasta esimerkiksi vain unisex-tuotteita. Nonamen valikoiman unisex-tuotteet käyvät sekä miehille että naisille. Lisäksi seuravaatteiden hankintaperusteet ovat erilaisia seurojen kesken. Välillä seurukset eivät valitse parhaimpia vaihtoehtoja valikoimasta, jolloin tuotteiden hinta ei ole yhtä kova. Jotkut seuran jäsenet tyytyvät halvempiin vaihtoehtoihin, mutta jotkut seuran jäsenet saattavat ihmetellä, miksi seura ei ole hankkinut seuralle vielä laadukkaampia vaatteita. Samassa seurassa saattaa olla suunnistuksen huippuja ja kuntosuunnistajia, jolloin toiveet seuravaatteista eivät kohtaa. Suunnistajat, jotka käyttävät paljon seuravaatteita, haluavat vaatteiden olevan parhaimmistoa. Laadukkaat vaatteet ja varusteet ovat miellyttäviä päällä, kun ne eivät hierrä ja ovat toimivia lajiin. Seurukset saattavat tinkiä tuotteiden hinnoista, joka ajaa seurukset valitsemaan halvempia vaihtoehtoja valikoimasta. Onkin tärkeää, että seuravaatteiden valitsijat ymmärtävät seuravaatteiden tärkeyden niitä hankkiessa. Yksinkertaisesti hinnalla on kuitenkin aina merkitystä tuotteen laatuun tai käytännöllisyyteen. Esimerkiksi hieman kalliimmissa suunnistushousuissa voi olla vetoketjullinen tasku, mutta halvemmassa mallissa taskussa ei ole vetoketjua tai taskua ei ole ollenkaan.

Etenkin suuremmilla suunnistusseuroilla on tapana järjestää seuravaatteiden sovitus seuran jäsenille. Siellä seuran jäsenet pääsevät tutustumaan tuotteisiin, jotka seuran hallitus on valinnut seuralle yrityksen seuravaatevalikoimasta. Paikalla on lisäksi yrityksen edustajia, jotka esittelevät ja auttavat seuran jäseniä tuotteiden suhteen. Seuran jäsenenä suunnistaja pääsee kokeilemaan valittuja tuotteita. Esillä olevat tuotteet ovat mallikappaleita, eikä niissä ole seuran designeja, jolloin niitä voi käyttää myös muiden seurojen sovituksissa. Tämä saattaa kuitenkin hämmentää seuran jäseniä, kun lopullisesta tuotteesta ei ole mallikappaletta. Mallikappaleista löytyy eri kokoja, jotta jäsenet pystyvät sovittamaan vaatteita omassa koossa. Lisäksi sovituksessa mallikappaleiden vieressä on esitetty tuotteiden lopullinen ulkonäkö esitteessä, jossa lukee myös tuotteen tiedot.

Jäsenet pääsevät valitsemaan valikoimasta valikoiduista tuotteista itselleen sopivimmat tuotteet. Sovituksissa seuran valmennusryhmän jäsenet hankkivat uudet ajantasaiset suunnistusvaatteet, etenkin valmistajan vaihtuessa. Valmennusryhmän jäsenet ovat velvollisia käyttämään yhteistyökumppanin vaatteita, kun yritys sponsoroi seuralle vaatteet. Muut seuran jäsenet voivat halutessaan hankkia uusia seuravaatteita vanhojen tilalle. Lopuksi seuran jäsenet ilmoittavat vaatevastaavalle, mitä he tilaavat ja kuinka monta

kappaletta. Yksittäisten tilausten jälkeen seuran vaatevastaava käy tilaukset läpi ja laatii sen jälkeen tilauslistan, joka lähetetään yritykselle. Tilausten tekemisen jälkeen seura jää odottamaan tuotteita.

7 Nonamen seuravaatevalikoima

Nonamen seuravaatevalikoima koostuu suunnistus- ja edustusvaatteista. Tarjolla on vaatteiden lisäksi erilaisia asusteita, jotka sopivat seurojen käyttöön. Valikoimassa on lähinnä takkeja, liivejä, housuja ja paitoja. Yli puolet valikoiman tuotteista on unisex-mallisia, kuitenkin useimmat vaatekappaleet löytyvät myös naisten mallissa. Valikoima on yllättävän kattava ja tarjolla onkin erilaisia vaihtoehtoja eri vaatekappaleista.

Valikoimassa on viisi erilaista takkia, jotka löytyvät myös naisten malleissa. Lisäksi kahdesta takista löytyy myös huppu (kuva 7). Takit ovat keskenään hyvin erilaisia, joten päällekkäisyyksiä niiden kohdalla ei ole. Hupullisista takeista Wind Jacket on kehitelty mahdollisimman kevyeksi kuoritakiksi, joka mahdollista pakata omaan takataskuunsa (Nomade Collection Ltd 2015). Näin takkia on helppo kuljettaa mukana, kun se ei vie liikaa tilaa. Tällainen takki on erinomainen esimerkiksi lämpimille, mutta tuulisille säille. Takki onkin valmistettu tuulta ja vettä hylkivästä materiaalista, jolloin takki suojaa myös pieneltä sateelta. Lisäksi takkiin on lisätty mesh-paneeleja tuomaan hengittävyttä tuotteeseen. Training Jacket on toinen hupullisista takeista. Se on hieman paksumpi kuin Wind Jacket, mutta silti kevyt. Takki on tehty joustavasta micro stretch -materiaalista, jossa on likaa ja vettä hylkivä käsittely. Training Jacket on hyvin monipuolinen takki ja sopiikin harjoittelun lisäksi myös vapaa-aikaan ja edustukseen. (Nomade Collection Ltd 2015.) Tällainen takki toimii hyvin seuroille sen monipuolisuuden vuoksi. Huppu suojaa hieman enemmän, ja takki on hyvä lisä tavanomaisen suunnistustakin ohelle.

WIND JACKET UX

WIND JACKET WO'S

TRAINING JACKET UX

TRAINING JACKET WO'S

Kuva 7. Seuravaatevalikoiman hupulliset takit.

Nonamen seuravaatevalikoimassa huputtomia takkeja on kolme kappaletta (kuva 8). Niistä Running Jacket Plus ja Exercise Jacket ovat tavanomaisia suunnistusseurojen käyttämiä takkeja. Nämä takit ovat suosittuja seurojen keskuudessa, sillä ne sopivat erinomaisesti eri suunnistustapahtumiin. Näistä kahdesta takista Running Jacket Plus on kuitenkin hieman yleisempi takki suunnistajien keskuudessa. Takit ovat monipuolisia ja usein niitä käytetäänkin esimerkiksi kisapaikoilla suunnistusvaatteiden päällä. Takit ovat sopivan ohuita ja suojaavat hyvin tuulelta, joten ne toimivat hyvin kisakauden sääolosuhteisiin. Takit ovat samantyyppisiä, mutta kuitenkin aika erilaisia. Erona takeissa on esimerkiksi taskujen paikat. Running Jacket Plus sopii hyvin hoikemmille suunnistajille tiukan istuvuuden vuoksi ja tämän lisäksi taskut on sijoitettu juoksuun sopivammaksi. Lisäksi hihansuut ovat elastiset ja niissä on peukaloille sopivat reiät. Exercise Jacket on hieman väljempi, ja se onkin tämän vuoksi suosittu esimerkiksi kisanjärjestäjien keskuudessa. Takki on valmistettu likaa ja vettä hylkivästä materiaalista ja se on mahdollista tilata myös verkkovuorellisena isompien tilauserien kohdalla. Molemmissa takeissa on ventilaatioaukko selkäpuolella lisäämässä hengittävyyttä. Lisäksi Running Jacket Plus on valmistettu hengittävästä DWR-käsitellystä microkankaasta. (Nomade Collection Ltd 2015.) DWR-käsittely eli Durable Water Repellent luo kankaaseen vettä hylkivän pinnan.

Warm Up Jacket poikkeaa muista takeista hieman enemmän. Yhdistetty lämmittely- ja harjoitustakki on tarkoitettu kylmempiin olosuhteisiin ja soveltuu hyvin erityisesti hiihtäjien käyttöön. Takki on tehty 3-kerroksisesta softshell materiaalista. Lisäksi takissa on erittäin hengittävää X-STRETCH-materiaalia tuomassa tuotteelle lisähengittävyttä. (Nomade Collection Ltd 2015.) Takki toimii niin hiihtosuunnistajilla kuin suunnistajilla. Yleensä kuitenkin suunnistajat käyttävät talvella ohuempaa Running Jacket Plus -tyylistä takkia. Vaikka takki onkin ohut, oikeanlaisella pukeutumisella takki on juuri sopivan paksu talviharjoitteluun.

RUNNING JACKET PLUS UX

RUNNING JACKET PLUS WO'S

EXERCISE JACKET UX

EXERCISE JACKET WO'S

WARM UP JACKET UX

WARM UP JACKET WO'S

Kuva 8. Seuravaatevalikoiman huputtomat takit.

Seuravaatevalikoiman huputtomat takit ovat saatavilla myös liivinä (kuva 9). Ominaisuudet liiveissä ovat samat kuin takeissa. Valikoiman liivit ovat käytännöllisiä ja sopivat hyvin

tuomaan lisää lämpöä. Kerrospukeutumista valikoimassa on ajateltu hyvin ja liiveillä se on helppoa, kun liivejä voi käyttää takkien päällä. Etenkin talviaikaan liivit ovat hyvin käytännöllisiä esimerkiksi lämmittelyssä. Erityyppisistä liiveistä on helppo valita omaan käyttöön sopivin liivi. Esimerkiksi Running Vest Plus sopii erinomaisesti lenkeille, kun taas Exercise Vest sopii paremmin kisanjärjestäjien käyttöön tai muuhun edustukseen. Liivit ovatkin hyvin sopivia seurojen edustukseen. Liivejä voi käyttää seurojen edustustilaisuuksissa, kuten palkintojenjaoissa ja seuramatkoilla muiden vaatteiden päällä.

WARM UP VEST UX

WARM UP VEST WO'S

RUNNING VEST PLUS UX

RUNNING VEST PLUS WO'S

EXERCISE VEST UX

EXERCISE VEST WO'S

Kuva 9. Seuravaatevalikoiman liivit.

Nonamen valikoimasta löytyy seitsemän eri housumallia, joista neljä on perinteisiä suunnistushousuja ja loput ulkohousuja. Lisäksi valikoiman housuista Running Pants Plus ja

Training Pants ovat ainoita, jotka saa myös naisten mallina. Nonamen valikoiman ulkohousut on esitetty kuvassa 10. Valikoimasta Running Pants Plus, Training Pants ja Exercise Pants on tehty harjoitteluun (Nomade Collection Ltd 2015). Lisäksi ne sopivat suunnistushousujen päälle käytettäväksi. Keskenään housut ovat samantyyppisiä, mutta ne eroavat istuvuudeltaan. Running Pants Plus on istuvuudeltaan tiukin, Exercise Pants väljin ja Training Pants sijoittuu niiden välille. Running Pants Plusin ja Training Pantsin tiukemman istuvuuden takia tuotteissa on muotoonmellut polvet helpottamassa liikumista. Lisäksi kaikissa housuissa on vetoketjut lahkeissa. Running Pants Plus ja Training Pants housujen etuosa on hengittävää DWR-käsiteltyä materiaalia. Sen sijaan housujen takaosa on joustavaa materiaalia, joka antaa tuotteelle paremman liikkuvuuden. (Nomade Collection Ltd 2015.) Harjoitteluhousuista Running Pants Plus soveltuu juoksuun erinomaisesti tiukan istuvuuden vuoksi. Tämän lisäksi myös Training Pants on hyvä valinta juoksuun ja onkin hyvä vaihtoehto niille, jotka eivät tykkää liian tiukoista housuista. Sen sijaan Exercise Pants toimii paremmin kevyemmässä urheilussa. Housut on tehty kokonaan tuulta ja vettä hylkivästä materiaalista sekä housuissa on vetoketjulliset sivutaskut (Nomade Collection Ltd 2015). Nämä housut sopivat erinomaisesti myös viileämmille keleille esimerkiksi kisapaikolle muiden vaatteiden päälle suojaamaan sateelta ja tuulelta.

RUNNING PANTS PLUS UX/WO

EXERCISE PANTS UX

TRAINING PANTS UX

TRAINING PANTS WO'S

Kuva 10. Seuravaatevalikoiman ulkohousut.

Perinteisiin suunnistushousuihin kuuluu valikoiman O-Tightsit ja O-Pantsit, joiden nimen O lyhenne tulee englanninkielisestä sanasta orienteering eli suunnistus. Suomennettuna O-Tightsit tarkoittavat suunnistustrikoita ja O-Pantsit tarkoittavat suunnistushousuja. Suunnistus-trikoot ovat ihonmyötäisiä, kun taas suunnistushousut ovat väljiä istuvuudeltaan. Nonamen valikoimassa suunnistustrikoita ja -housuja löytyy tavallisten normaalipi-tuisten suunnistustrikoiden ja -housujen lisäksi myös caprimallisina eli $\frac{3}{4}$ -mittaisena (kuva 11). Yleensä caprimalliset suunnistustrikoot tai -housut yhdistetään suunnistus-sukkien kanssa, joita myös on nonamen valikoimassa. Valikoiman suunnistustrikoot ovat erittäin joustavia, minkä takia liikkuminen niissä on vaivatonta. Sen sijaan suunnistus-housujen ohut kangas ei jousta samalla tavalla, minkä vuoksi housuissa on muotoon ommellut polvet. Suunnistustrikoissa ja -housuissa ventilaatiota eli ilmanvaihtoa on pa-rannettu O-VENT-verkkokankaalla, jotta trikoot ja housut ovat tarpeeksi hengittäviä. Li-säksi trikoissa ja housuissa on vetoketjullinen tasku esimerkiksi energiageeleille tai au-tonavaimille. (Nomade Collection Ltd 2015.)

TERMINATOR O-PANTS LONG UX TERMINATOR O-PANTS UX

LONG O-TIGHTS UX

CAPRI O-TIGHTS UX

Kuva 11. Seuravaatevalikoiman suunnistushousut.

Nonamen seuravaatevalikoimassa on neljä erilaista lyhythihaista suunnistuspaidaa. Kol-messa näistä paidoista on vetoketju kauluksessa, sillä päntie niissä on pienempi, sekä paitojen kaulukset ovat hieman korkeampia. Vetoketjulliset suunnistuspaidat on esitetty

kuvassa 12. Paidat ovat hyvin samankaltaisia ja suurimmat erot ovatkin istuvuudessa ja pienissä yksityiskohdissa. Kaikissa paidoissa on erittäin hengittävää TRAIL TECH -materiaalia. Tämän lisäksi Caliber Shirt- ja Battle Shirt -paitoihin on lisätty O-VENT-reikäkangasta tuomaan lisähengittävyyttä. Esimerkiksi Battle Shirtin selkäosa on toteutettu kokonaan O-VENT-reikäkankaalla, kun taas Caliber Shirt on vain tietyltä osin reikäkangasta. Caliber Shirt on väljempi istuvuudeltaan, minkä takia paitaa voi käyttää myös toisen paidan päällä. Esimerkiksi kylmemmällä säällä suunnistuspaidan alle laittaa mielellään lämpökerraston, jolloin väljempi istuvuus on hyödyksi. Combat Shirt ja Battle Shirt sen sijaan ovat vartalonmyötäisiä paitoja. Paitojen kaulukset on tehty erikorkuisiksi. Esimerkiksi Combat Shirtin kaulus on 4 cm korkea ja suojaa kaulaa hieman enemmän, kun taas Battle Shirtin kaulus on 2 cm korkea ja sopiikin hieman hengittävämpään ratkaisuun. Caliber Shirtin kaulus on sen sijaan 3 cm. (Nomade Collection Ltd 2015.) Caliber Shirt on kuin välimalli Combat Shirt ja Battle Shirt paidoista. Se onkin hyvä ratkaisu sellaiselle seuralle, joka haluaa valita vain yhden näistä suunnistuspaidoista.

CALIBER SHIRT UX

CALIBER SHIRT WO'S

COMBAT SHIRT UX

COMBAT SHIRT WO'S

BATTLE SHIRT UX

BATTLE SHIRT WO'S

Kuva 12. Seuravaatevalikoiman vetoketjulliset suunnistuspaidat

Nonamen valikoimasta löytyy myös O-Top SS -reikäpaita ja pitkähihaisia suunnistuspaitoja muiden lyhythihaisten paitojen joukosta (kuva 13). Reikäpaita on perinteisesti väljempi ja se tuo tuotteeseen lisää ilmavuutta. Lisäksi paidassa on v-pääntie. Paidan voi tilata joko O-VENT-reikäkankaalla tai O-AIR- verkkokankaalla (Nomade Collection Ltd 2015). Paita sopii erinomaisesti erittäin kuumalle säälle, sillä se on erittäin kevyt ja ilmava. Lisäksi nonamen valikoimassa on kaksi pitkähihaista suunnistuspaidaa, joista O-Top LS on pitkähihainen versio reikäpaidasta. Combat LS Shirt on sen sijaan pitkähihainen versio lyhythihaisesta Combat Shirt -paidasta. Pitkähihaiset suunnistuspaidat ovat käytännöllisiä kylmemmällä säällä. Vaikka suurin osa suunnistajista käyttää lämpökerrastoa lyhythihaisen suunnistuspaidan alla, pitkähihaisille suunnistuspaidoille löytyy myös oma käyttäjäkuntansa.

O-TOP SS UX/WO

O-TOP LS UX

COMBAT LS SHIRT UX/WO

Kuva 13. Seuravaatevalikoiman reikäpaita ja pitkähihaiset suunnistuspaidat.

Pitkähihaisten suunnistuspaitojen lisäksi nonamella on lämpökerrastoa muistuttava Thermic Shirt pitkähihainen paita (kuva 14). Paita on joustavaa materiaalia, joka on harjattua sisäpuolelta. Paita sopiikin käytettäväksi esimerkiksi välikerroksena tai päällimmäisenä kerroksena. Thermic Shirt sopii harjoitteluun mutta lisäksi myös vapaa-ajalle tai edustukseen. (Nomade Collection Ltd 2015.) Paita on hyvin monipuolinen ja sopiikin käytettäväksi esimerkiksi viileämmillä keleillä seuran menoissa.

Nonamen valikoimassa löytyy myös hihattomia suunnistuspaitoja, jotka sopivat sprintti-suunnistukseen (kuva 14). Running Singlet Plus on tyypillinen valinta sprinttipaidaksi.

Istuvuus paidassa on erinomainen sprinttiin ja paita on hyvin kevyt. Paita on TRAIL TECH -materiaalia, joka on miellyttävän hengittävä. Naisten Long Top sen sijaan tuotettu korkealaatuisesta ranskalaisesta materiaalista. Lisäksi tuotteessa on mesh-kangasta selkäpuolella tuomassa lisähengittävyyttä. Naisten Long Top on hieman pidempi ja työköistuva. (Nomade Collection Ltd 2015.)

THERMIC SHIRT UX

THERMIC SHIRT WO'S

RUNNING SINGLET PLUS UX/WO

WO'S LONG TOP

Kuva 14. Seuravaatevalikoiman pitkähihaiset paidat ja hihattomat suunnistuspaidat.

Kuvassa 15 on esitelty nonamen seuravaatevalikoiman edustuspaidoja. Edustuspaidat sopivat seuran eri menoihin, kuten kisamatkoille, kisapaikoille ja suunnistusleireille. Retro Jacket Plus -huppari ja pitkähihainen Retro Jacket -paita vetoketjulla on hyviä valintoja esimerkiksi rentoihin tilaisuuksiin. Valikoiman pikeepaita on siisti vaihtoehto ja sopii monenlaisiin edustushetkiin. Kaikki edustuspaidat hengittäviä ja hieman sporttisen oloisia. Esimerkiksi valikoiman pikeepaita on TRAIL TECH -materiaalia (Nomade Collection Ltd 2015). Tämä luo tuotteelle hieman urheilullisemmän ilmeen.

RETRO JACKET PLUS UX

RETRO JACKET UX

PIQUE SHIRT UX

PIQUE SHIRT WO'S

Kuva 15. Seuravaatevalikoiman edustuspaidat.

Seuravaatevalikoimassa on vaatteiden lisäksi myös asusteita ja suunnistussukkia (kuva 16). Esimerkiksi pipoja ja otsanauhoja valikoimassa on kolme kumpaakin. Tämän lisäksi valikoimasta löytyy myös yksi päähine. Pipot eroavat toisistaan lähinnä niiden paksuudelta. Speed Hat Plus on lämpimin ja lisäksi siinä on harjattu vuori. Myös Race Hatissa on harjattu sisäpinta, mutta muuten pipo on hyvin kevyt ja hengittävä. Champ Hat on ominaisuuksiltaan hyvin samankaltainen kuin Race Hat, mutta harjatun sisäpinnan sijaan siinä on verkkovuori. Nämä pipot sopivat erinomaisesti kilpailuun ja harjoitteluun, kun taas Speed Hat Plus soveltuu paremmin vapaa-ajalle käytettäväksi. (Nomade Collection Ltd 2015.)

Otsanauhoista Prologue Headband ja Race Headband ovat peittävämpiä ja sopivat viileämmille säille. Ne eroavat toisistaan materiaaliltaan. Toisin kuin Prologue Headband Race Headband on sisäpuolelta harjattua materiaalia, minkä vuoksi se sopii paremmin kylmemmille keleille. Myös Sprint Headband on harjattua sisäpuolelta. (Nomade Collection Ltd 2015.) Se sopii nimensä mukaisesti sprinttiin tai jopa metsäsuunnistukseen estämään hikipisaroita valumasta silmiin. Nonamen valikoiman Headwear huivia pystyy käyttämään myös päähineenä taittelemalla huivia. Tuote onkin hyvin monipuolinen ja sopiikin kylmemmille keleille.

Kuva 16. Seuravaatevalikoiman asusteet ja suunnistussukat.

Suunnistussukat ovat tärkeä osa suunnistajien vaatetusta ja myös nonamen valikoimassa niitä löytyy monenvärisenä. Nonamen O-Socks-sukkia tuotetaan monessa väriä ja monet suunnistajista hankkiikin oman seuran värien mukaiset sukat. Lisäksi jotkut haluavat leikitellä värien kanssa tai hankkia viestijoukkueen kaikille jäsenille tietynväriset asusteet, jotta joukkue erottuu muista joukkueista.

8 Kysely ja teemahaastattelu seuravaatteista

8.1 Tavoitteet ja suunnittelu

Opinnäytetyöhön toteutettiin kysely sekä teemahaastattelu. Kummankin tarkoituksena oli kerätä informaatiota tutkittavasta aiheesta. Kyselyssä perehdyttiin seuravaatteiden käyttäjiin eli suunnistusseurojen jäseniin sekä heidän kokemuksiinsa ja mielipiteisiinsä. Kyselyn kohderyhmänä toimikin Helsingin Suunnistajien jäsenet, jotka ovat päässeet viime aikoina tutustumaan nonamen uusiin seuravaatteisiin. Nonamesta tuli Helsingin Suunnistajien seuravaatetoimittaja vuoden alusta. Kokemukset ja mielipiteet koskivat Helsingin Suunnistajien valitsemia nonamen seuravaatevalikoiman tuotteita. Kyselyn

tarkoituksena oli tutkia kyseisiä tuotteita ja valikoimaa kokonaisuudessaan. Lisäksi kyselyssä tehtiin käyttäjätutkimus. Tutkimalla valikoimaa ja sen tuotteita saadaan työhön tutkimukselle tärkeää aineistoa. Sen sijaan aineistoa analysoimalla saadaan opinnäytetyön tutkimuskysymykseen vastaus. Opinnäytetyössä keskitytäänkin valikoiman tutkimiseen ja sen kehittämiseen. Työ on laadullinen tutkimus, jota ei tutkita määrällisesti. Tämän takia aineiston laatu on tärkeässä asemassa työssä. Eskolan ja Suorannan (1996, 39) mukaan tulkintojen kestävyys ja syvyys onkin oleellisempi kuin aineiston koko.

Kysely suunniteltiin lähetettäväksi Helsingin Suunnistajien jäsenille sähköpostilla ja seuran sisäisen jäsenpalvelun kautta. Näin kyselyllä oli isommat mahdollisuudet tavoittaa kaikki seuran jäsenet. Tämän lisäksi kyselyä jaettiin lopulta myös Helsingin Suunnistajat -ryhmässä Facebookissa. Kyselyyn vastasi noin 60 henkilöä. Kysely koostui käyttäjätutkimuksesta sekä Helsingin Suunnistajien seuravaatevalikoimaan liittyvistä kysymyksistä. Kysymykset suunniteltiin antamaan mahdollisimman paljon oleellista informaatiota. Käyttäjätutkimuksen taustakysymykset kohdistuivat käyttäjien ikään ja aktiivisuuden suunnistuksessa. Oletuksena oli, että seuran jäsenet, jotka kilpailevat aktiivisemmin ja harrastavat suunnistusta paljon, antavat erilaisia vastauksia verrattuna niihin seuran jäseniin, jotka käyvät lähinnä kuntosuunnistuksissa. Kyselyssä oletettiin myös, että erikäisillä seuran jäsenillä on erilaisia mielipiteitä seuran seuravaatevalikoimasta.

Teemahaastattelu toteutettiin kolmelle eri suunnistusseuralle. Haastateltavat suunnistusseurat valittiin Uudeltamaalta, jotta haastattelut pystyttiin tekemään kasvotusten. Kun haastattelu tehdään kasvotusten, kysymysten toistaminen, väärinkäsitysten oikaiseminen ja asioiden selventäminen on mahdollista (Tuomi & Sarajärvi 2004, 75). Haastateltaviin seuroihin kuului Helsingin Suunnistajat, Lynx ja Pihkaniskat. Haastattelun tavoitteena oli kerätä aineistoa seuravaatteiden hankintaprosessista sekä seurojen kokemuksista ja mielipiteistä nonamen seuravaatevalikoimaan liittyen. Seuravaatteiden hankintaprosessi ja nonamen seuravaatevalikoima kuuluivatkin haastattelun aihepiireihin. Teemahaastattelulle on tyypillistä etukäteen valitut teemat ja aihepiirit, joita haastattelussa käydään läpi (Aaltola & Valli 2010, 28). Kysymykset suunniteltiin näiden asioiden ympärille. Haastattelun liittyvät kysymykset olivat erilaisia kyselyn kysymyksiin verrattuna. Haastattelua suunniteltaessa oletettiin, että seurojen hallituksen jäsenillä on erilainen näkökanta valikoimasta, jonka takia valikoimaan liittyviä kysymyksiä laadittiin myös haastatteluun. Haastattelussa haastateltiinkin jokaisesta seurasta sellaista hallituksen jäsentä, joka osasi parhaiten vastata haastattelun kysymyksiin. Esimerkiksi Pihkanis-

koilla ja Helsingin Suunnistajilla, haastatteluun vastasi seuran vaatevastaava. Haastattelu toteutettiin teemahaastatteluna eli puolistrukturoituna haastatteluna, sillä se vaikutti kaikista haastattelumuodoista parhaimmalta kyseisen aineiston keräämiseen.

8.2 Haastattelun yhteenveto

Haastatteluun vastanneet suunnistusseurat ovat erikokoisia, jonka takia vastaukset poikkesivat hieman toisistaan. Helsingin Suunnistajien seura koostuu noin 700 harrastajasta, mikä on huomattavasti enemmän kuin esimerkiksi Pihkaniskoilla tai Lynxillä. Suuremmalla seuralla on oletettavasti hieman erilainen näkökulma haastattelussa käytäviin aiheisiin, minkä takia erikokoisten seurojen haastattelu oli aiheellista. Pääasiassa nonamen seuravaatevalikoimaan liittyvät vastaukset olivat kuitenkin samanlaisia.

Haastattelussa kysyttiin myös sitä, miksi seurat päätyivät tiettyihin tuotteisiin. Kaikkien seurojen päämääränä oli koota kattava kokoelma seuravaatteita seuralle. Valinnat tehtiin myös sen mukaan. Seurat valitsivat esimerkiksi takkeja, suunnistuspaitoja ja -housuja. Lisäksi kaikki seurat olivat valinneet naisten malleja tietyistä tuotteista. Naisten malleja oltiin valittu sillä perusteella, että myös seuran naisilla olisi hyvin istuvat seuravaatteet. Seuroille onkin tärkeää, että jäsenet viihtyvät seuravaatteissa ja haluavat käyttää niitä. Lisäksi suurin osa vaatevalinnoista oli samoja seurojen kesken. Tämä johtuu todennäköisesti siitä, että kyseiset tuotteet ovat suosittuja suunnistajien keskuudessa. Esimerkiksi O-Top-reikäpaita, Running Singlet Plus -sprinttipaita, Long O-Tights -suunnistustrikoot ja Running Jacket Plus -takki ovat tällaisia tuotteita. Suurimmat erot valinnoissa koski suunnistuspaitoja, jotka valittiin mieltymyksien mukaan. Lisäksi seurat saattoivat valita erilaisia asusteita, jotka täydensivät kokoelmaa. Seurojen mielestä nonamen seuravaatevalikoima oli riittävä, eikä siihen kaivattu muita tuotteita.

Seurojen tyytyväisyys lopullisiin tuotteisiin oli myös oleellinen asia tutkittavaksi. Pääasiassa seurat olivat tyytyväisiä lopullisiin tuotteisiin. Tuotteet ovat vastanneet seurojen odotuksia sekä designit ovat olleet sellaisia kuin seurat halusivat niiden olevan. Kuitenkin designeista on ollut nonamesta riippumattomista syistä erimielisyyksiä. Designien ulkoasu pukee jokaista seuran jäsentä ja se luonnollisesti tuo erilaisia mielipiteitä. Esimerkiksi Pihkaniskojojen seuravaatteiden designien valkoinen väri on ollut joidenkin seuran jäsenten mielestä huono asia. Suunnistaessa vaatteet menevät helposti likaiseksi, joten valkoinen väri seuravaatteissa ei ole ollut paras mahdollinen väri vaatteisiin. Kuitenkaan kukaan ei ole valittanut, että vaatteissa oleva lika ei olisi lähtenyt pesussa pois. Sen

sijaan lynxiläisten kesken on hieman tullut keskustelua siitä, miten heidän uusi designinsa muistuttaa toisen suunnistusseuran Rajamäen Rykmentin designia. Näistä huolimatta kaikkien seurojen jäsenet ovat olleet lähinnä tyytyväisiä designeihin.

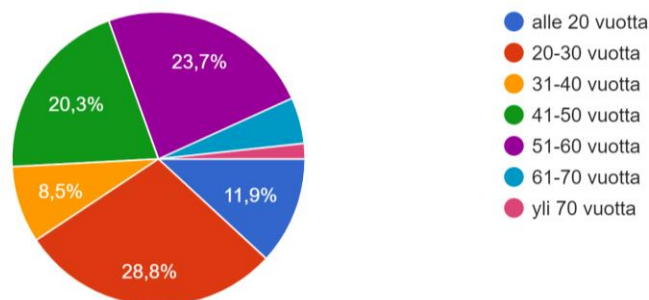
8.3 Kyselyn yhteenveto

Kysely toteutettiin Helsingin Suunnistajien jäsenille, jotka ovat päässeet tutustumaan nonamen seuravaatteisiin tämän vuoden aikana. Kyselyssä tutkittiin nonamen seuravaatevalikoimaa ja seuran valitsemissa tuotteita. Kysely koostui monivalintakysymyksistä ja avoimista kysymyksistä. Käyttäjätutkimus kysymykset olivat monivalintakysymyksiä. Sen sijaan valikoimaan ja sen tuotteisiin liittyvät kysymykset olivat lähinnä avoimia kysymyksiä. Avoimilla kysymyksillä jäsenille annettiin mahdollisuus kertoa mielipiteitään tuotteista. Kyselyn tekemiseen arvioitiin menevän noin 5–10 minuuttia.

Kyselyyn vastasi 59 henkilöä, joista 44,1 % oli miehiä ja 55,9 % oli naisia. Kyselyyn vastasi kaiken ikäisiä henkilöitä. Vanhimmat vastaajat olivat yli 70 vuotta ja nuorimmat alle 20 vuotta. Suurin osa kyselyyn vastanneista oli kuitenkin 20–30- ja 41–60-vuotiaita. Kyselyyn vastanneiden seuran jäsenten ikäjakauma on esitetty kuviossa 4.

2. Ikä

59 vastausta

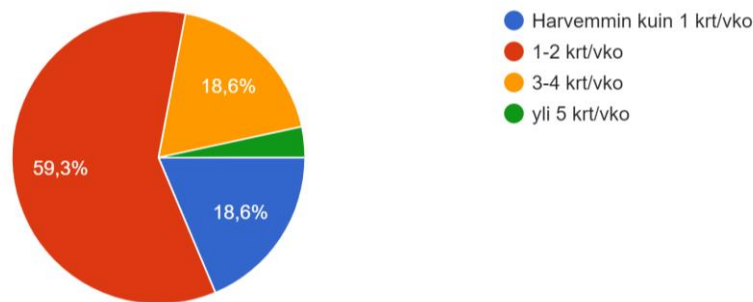
Kuvio 3. Kyselyyn vastanneiden seuran jäsenten ikäjakauma.

Kyselyssä tutkittiin sitä, kuinka aktiivisia seuran jäsenet ovat suunnistamaan. Suurin osa vastaajista kertoi suunnistavansa 1–2 kertaa viikossa. Muut vastasivat suunnistavansa harvemmin kuin kerran viikossa tai useammin kuin 2 kertaa viikossa (kuvio 5). Henkilöt, jotka olivat vastanneet suunnistavansa useammin kuin 2 kertaa viikossa olivat lähinnä 20–30- ja 41–50-vuotiaita. Lisäksi suurin osa 20–30-vuotiaista kertoi olevansa mukana

seuran valmennusryhmässä. Kyselyyn vastanneista 62,7 % oli kilpasuunnistajia. Loput 37,3 % vastaajista oli kuntosuunnistajia. Kuntosuunnistajat olivat pääasiassa 41–70-vuotiaita. Sen sijaan kaikki alle 20-vuotiaat vastasivat olevansa kilpasuunnistajia.

3. Kuinka usein käyt suunnistamassa keskimäärin viikossa?

59 vastausta

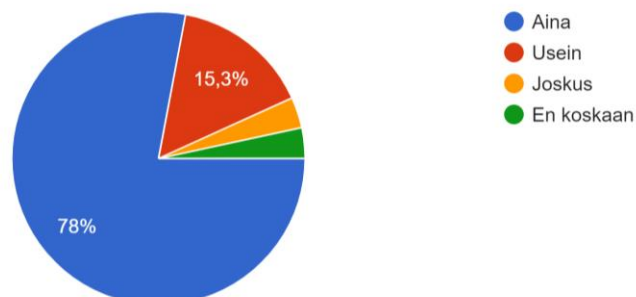

Kuvio 4. Kyselyyn vastanneiden seuran jäsenten aktiivisuus.

Kyselyssä kysyttiin seuravaatteiden käytöstä suunnistuskisoissa, suunnistusharjoituksissa ja kuntorasteilla (kuvio 6). Suurin osa (78 %) vastauksista osoittikin jäsenien käyttävän seuravaatteita suunnistuskilpailuissa aina. Tämän lisäksi 15,3 % vastasi kysymykseen usein. Vain 3,4 % vastaajista kertoi joskus käyttävänsä seuravaatteita suunnistuskisoissa. Sen sijaan 3,4 % eli 2 henkilöä vastasi, etteivät he käytä seuravaatteita koskaan suunnistuskisoissa. Toinen vastaajista kertoi, ettei käy ollenkaan kisoissa, kun taas seuraava vastasi, että omistaa vain seuran verryttelyliivin.

5. Kuinka usein käytät seuravaatteita (suunnistusasu, takit, liivit jne.) suunnistuskisoissa?

59 vastausta

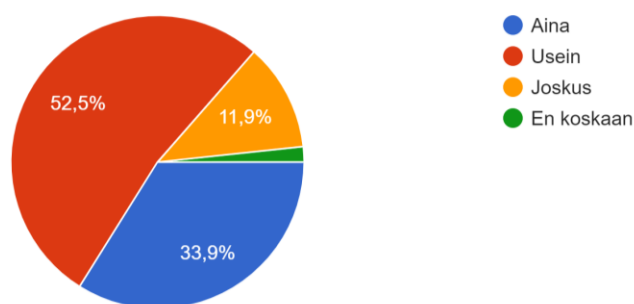

Kuvio 5. Seuravaatteiden käyttö suunnistuskisoissa.

Suunnistusharjoituksissa ja kuntorasteilla noin puolet (52,5 %) vastaajista kertoi käyttävänsä seuravaatteita usein. Vastaajista 33,9 % vastasi kysymykseen aina (kuvio 7). Tämän lisäksi 11,9 % vastasi käyttävänsä seuravaatteita näissä tilanteissa joskus sekä yksi henkilö vastasi, ettei käytä koskaan. Syy tähän oli, että kyseinen henkilö omistaa vain verryttelyliivin. Näistä tuloksista voi huomata, että lähes kaikki kisoissa käyvät jäsenet käyttävät seuravaatteita kisoissa aina. Sen sijaan suunnistusharjoituksissa ja kuntorasteilla seuravaatteita käytetään usein.

6. Kuinka usein käytät seuravaatteita suunnistusharjoituksissa ja kuntorasteilla?

59 vastausta

Kuvio 6. Seuravaatteiden käyttö suunnistusharjoituksissa ja kuntorasteilla.

Kisojen ja harjoitusten lisäksi haluttiin tietää, käyttävätkö jäsenet myös muissa harrastuksissa ja vapaa-ajalla seuravaatteita. Vastaajista 59,3 % vastasikin käyttävänsä myös muulloin seuravaatteita. Vastaajilla oli mahdollisuus kertoa, missä muualla he käyttävät seuravaatteita. Moni vastasikin käyttävänsä seuravaatteita urheilussa ja ulkoillessa, sillä ne soveltuvat niihin hyvin ja ovat muutenkin hyvin käytännöllisiä. Esimerkiksi yksi vastaajista kertoi käyttävänsä seuravaatteita myös sadevaatteina. Kuitenkin yllättävän moni kertoi käyttävänsä seuravaatteita myös vapaa-ajalla vain sen takia, että ne ovat mukavia ja hyvännäköisiä. Lisäksi osa vastaajista kertoi olevansa ylpeä seurastaan, jonka takia he käyttävät seuravaatteita myös vapaa-ajalla. Sen sijaan vanhoja tai rikkiäisiä seuravaatteita jäsenet kertoivat käyttävänsä autonkorjaus- ja pihahommissa.

8.4 Tulosten analyysi ja johtopäätökset

Haastattelut ja kysely onnistuivat halutulla tavalla, ja niistä saatiinkin oleellista informaatiota. Haastateltavat seurat olivat erilaisia, minkä takia useammalla haastattelulla saatiin koottua monenlaista tietoa nonamen valikoimasta ja toimintavoista. Haastatteluista selvisikin, että noname on hoitanut kyseisten seurojen kanssa yhteistyön erittäin hyvin. Tämä on ollut keskeinen syy myös seuravaatetoimittajan valitsemisessa. Haastattelussa kävi ilmi, että seuravaatetoimittaja valittiin monen asian pohjalta. Pelkästään laadun tai hinnan perusteella valintaa ei voida tehdä. Lisäksi kaikille seuroille laatu oli hintaa tärkeämpi kriteeri, vaikka hinnalla onkin iso merkitys toimittajan valinnassa.

9 Päättäntä

9.1 Yhteenveto ja tutkimustulosten koonti

Opinnäytetyössä tutkittiin sitä, millainen suunnistusvaatevalikoima on hyvä suunnistusseuroille. Keskeisenä tutkimuskohteena toimikin yhteistyöyrityksen Nomade Collection Ltd:n seuravaatevalikoima. Tutkimuksessa tutkittiin myös kilpailijoiden valikoimia. Tutkimuskysymykseen lähdettiin etsimään vastausta perehtymällä yhteistyöyrityksen ja kilpailijoiden valikoimiin. Tutkimalla valikoimia nonamen valikoimaa voitiin verrata kilpailijoiden valikoimiin. Tämän lisäksi haastatteluilla ja kyselyllä saatiin seurojen ja käyttäjien näkökulmaa tutkimukseen. Näiden perusteella saatiin vastaus siihen, millainen valikoiman tulisi olla.

Valikoiman rakennetta tutkittiin tarkastelemalla nonamen ja kilpailijoiden valikoimia. Tällä tavalla tutkimukseen saatiin perusta siihen, mitä valikoimaan tulisi kuulua. Tutkimuksessa selvisikin, että hyvässä valikoimassa on takkeja, liivejä, paitoja, suunnistuspaitoja, housuja, suunnistushousuja, sukia ja asusteita. Tämän lisäksi kaikista tuotekategoriasta tuli löytyä useampi vaihtoehto. Esimerkiksi nonamen valikoimassa suunnistuspaitoja oli yhteensä kuutta eri mallia, joista kolme oli toteutettu myös naisten mallina. Naisten mallit olivat myös yksi hyvän valikoiman kriteereistä. Kuten kyselyssä tuli ilmi, hyvin monelle naissuunnistajalle hyvin istuvat seuravaatteet naisten malleissa vaikuttavat ostopäätöksen tekemiseen. Tämän lisäksi hyvän valikoiman tuotteiden tulee olla laadukkaita. Tämä onkin yksi tärkeimmistä kriteereistä seuravaatetoimittajan valitsemisessa. Esimerkiksi haastatteluun vastanneista seuroista kaikki pitivät laatua hintaa tärkeämpänä tekijänä.

9.2 Pohdinta

Opinnäytetyössä onnistuttiin saavuttamaan tutkimuksen tavoitteet. Tavoitteena oli saada vastaus työn tutkimuskysymykseen ”Millainen suunnistusvaatevalikoima on hyvä suunnistusseuralle?”. Toinen työn tavoitteista oli kehittää nonamen seuravaatevalikoimaa. Tutkimusmenetelmillä tutkimuksessa saavutettiin haluttuja tuloksia, ja menetelmät sopivat työn laatuun. Tutkimusmenetelminä työssä käytettiin muun muassa kyselyä, teema-haastattelua ja käyttäjätutkimusta. Kyselyllä ja haastatteluilla saaduilla tiedoilla nonamen seuravaatevalikoimaa pystyttiin kehittämään entistä paremmaksi. Nonamella on mahdollisuus käyttää työssä saavutettuja tuloksia. Opinnäytetyön yhteistyöryityksenä noname hyötyy työn tuloksista eniten. Nonamen lisäksi työstä hyötyvät myös muut alalla toimivat yritykset. Nonamella on mahdollisuus käyttää työtä tulevaisuudessa tuotekehitykseen. Tuloksia pystytään hyödyntämään yritysten lisäksi myös suunnistusseuroissa.

Opinnäytetyö kokonaisuutena onnistui hyvin. Työstä saatiin paljon mielenkiintoista informaatiota ja tutkimustulokset olivat onnistuneita. Käytetyillä menetelmillä päästiin tavoitteisiin. Tutkimuksesta olisi kuitenkin saanut laadukkaamman, jos työssä olisi tehty teema-haastatteluja myös sellaisille seuroille, jotka eivät ole valinneet nonamea seuravaate-toimittajaksi. Tällä tavalla tutkimukseen olisi mahdollisesti saatu uutta näkökulmaa. Kuitenkin kysely oli tämän työn tärkein tutkimusmenetelmä, jolla saatiin työhön erittäin hyvää tutkimusaineistoa. Aineistoilla saatiin koottua onnistunut tutkimus.

Opinnäytetyö toi uutta tietoa seuravaatteista ja seuravaatevalikoimista. Vastaavanlaista tutkimusta aiheesta ei ole aikaisemmin tehty, jonka takia työ on ainutlaatuinen. Lisäksi työllä kehitettiin myös omaa tietämystä suunnistus- ja seuravaatteista. Kokonaisuudessaan tämä työ toimii myös hyvänä tietopakettina suunnistus- ja seuravaatteista myös muille, jotka ovat kiinnostuneita aiheesta.

Lähteet

Aaltola, Juhani & Valli, Raine 2010. Ikkunoita tutkimusmetodeihin I. Jyväskylä: PSkustannus.

Dirtyd 2018. About. <<https://www.dirtyd.design/who-r-we>> (luettu 2.8.2019).

Dirtyd 2018. Design process. <<https://www.dirtyd.design/custom-design>> (luettu 2.8.2019).

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1996. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Rovaniemi: Lapin yliopisto.

Ferguson, Charles & Turbyfill, Robert 2013. Discovering Orienteering – Skills, Techniques, and Activities. Champaign: Human Kinetics Publishers.

Kananen, Jorma 2013. Case-tutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kestävyyssurheilu.fi 2014. Suunnistuskengät tekevät suunnistamisesta mielekkäämpää ja turvallisempaa. <<https://www.kestavyyssurheilu.fi/plus/6700-suunnistuskengat-tekevavat-suunnistamisesta-mielekkaampaa-ja-turvallisempaa>> (luettu 10.8.2019).

Nomade Collection Ltd 2015. Clubline suunnistus. <<https://www.nonamesport.com/fi/tuotteet/clubline-suunnistus>> (luettu 15.8.2019).

Nomade Collection Ltd 2015. Tietoa nonamesta. <<https://www.nonamesport.com/fi/noname-tietoa-nonamesta>> (luettu 15.7.2019).

Oland Sport 2019. How to order. <<https://www.olandsport.com/how-to-order>> (luettu 2.8.2019).

Oland Sport 2019. Our story. <<https://www.olandsport.com/our-story>> (luettu 2.8.2019).

Savolainen, Varpu; Lakanen, Jani & Hernelahti, Miika 2009. Suunnistus – Metsästä elämyksiä. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Sign Sport 2019. Sign Sport. <<http://sign-sport.com/>> (luettu 30.7.2019).

Sign Sport Sweden 2019. Om oss. <<http://sign-sport.se/om-oss/>> (luettu 1.8.2019).

Siven Sport Ltd 2019. FAQ. <<https://bryzosport.com/>> (luettu 2.8.2019).

Siven Sport Ltd 2019. Products. <<http://www.sivensport.eu/products>> (luettu 2.8.2019).

Suomen Suunnistusliitto 2013. Sprinttisuunnistuskilpailun suunnittelu [PDF]. <https://www.suunnistusliitto.fi/system/wp-content/uploads/2014/11/Sprinttisuunnistuskilpailun_suunnittelu_20130131.pdf> (luettu 4.8.2019).

Suomen Suunnistusliitto 2019. Suunnistus. <<https://www.suunnistusliitto.fi/liitto/suunnistuksen-lajimuodot/suunnistus/>> (luettu 4.8.2019).

Trimtex Sports AS 2018. About us. <<https://trimtex.fi/en/about-us/customer-service-b2c-About-us.html>> (luettu 28.7.2019).

True Story Ltd 2017. True Story. <<http://truestorysport.com/about/>> (luettu 1.8.2019).

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2004. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Westervesa Oy 2019. Westervesa Oy. <<http://www.westervesa.fi/>> (luettu 30.7.2019).